

1/300 GODINA XXX. SIJEČANJ 2011. CIJENA 8 KN

Ladonja

Vjerski informativno-kulturni list

30^{godina}

300.
broj

Mornarička crkva u Puli
GOSPA OD MORA
vraćena
BISKUPIJI

Sveta Agneza

Područje Medulina spominje se prvi put 177. prije Krista, kada Rimljani razaraju pretpovijesno sjedište Mutila. U zaljevu Bijeca pronađeni su ostaci predromaničke sakralne građevine. Nekad selo poljoprivrednika i ribara, danas je Medulin jedno od značajnijih turističkih mesta južne Istre.

Župa je drevna, spominje se 1115. Ima dva patrona: sv. Agnezu (sv. Nježu) i sv. Jakova starijeg. Župna crkva Sv. Agneze sagrađena je prema nacrtima inž. Natalea Tomasića 1893. na brežuljku na mjestu ranije. Bazikalna je oblika s tri lađe. Na apsidalnom luku piše: Ecce tabernaculum Dei cum hominibus/ Ego sum auctor Božjeg s ljudima. Mozaik u svetištu, postavljen 1983., izradio je akademski slikar iz Splita Josip Botteri. Neobičan Križni put (Put križa) rad je akademskog slikara Marija Schergata iz Zajerci kod Draguća.

Crkva ima dva usporedna zvonika sagrađena 1912. U Istri zvonike-blizance imaju još jedino crkva Sv. Pelagija u sklopu bolničkog kompleksa u Rovinju.

Osim župne crkve Sv. Agneze u naselju se nalaze još tri crkve: Gospe od Zdravlja, Sv. Antuna Padovanskog i Sv. Foške.

Župnik je vlč. Ante Močibob.

Siječanj

S 1 NOVA GODINA, Marija Bogorodica

N 2 Druga po Božiću, Bazilije i Grgur

P 3 Genoveva, Cvijeta

U 4 Andela, Borislav

S 5 Emilijana, Ruđer (*blagoslov vode*)

Č 6 BOGOJAVLJENJE, Tri kralja

P 7 Lucijan, Rajmund

S 8 Severin, Teofil

N 9 KRŠTENJE ISUSOVO, Živko

P 10 Aldo, Agaton

U 11 Higin, Paulin

S 12 Ernest, Tatjana

Č 13 Veselko, Hilarije

P 14 Feliks, Nina

S 15 Pavao Pustinjak, Stošija

N 16 2. KROZ GODINU, Marcel, Berard

P 17 Antun Pustinjak

U 18 Faustin, Priska

S 19 Mario, Ljiljana, Kanut

Č 20 Fabijan i Sebastijan

P 21 Agneza, Janja

S 22 Vincencije, Irena

N 23 3. KROZ GODINU, Emerencijana

P 24 Franjo Saleški, Vera

U 25 Obraćanje sv. Pavla

S 26 Timotej, Tito, Paula

Č 27 Andela Merici, Elvira

P 28 Toma Akvins., Tomislav

S 29 Valerije, Zdeslav

N 30 4. KROZ GODINU, Martina, Hijacinta

P 31 Ivan Bosko, Vanja

Spomendani

17. siječnja

Sv. Antun opat – župe *Kršan* i *Rovinjsko Selo*.

21. siječnja

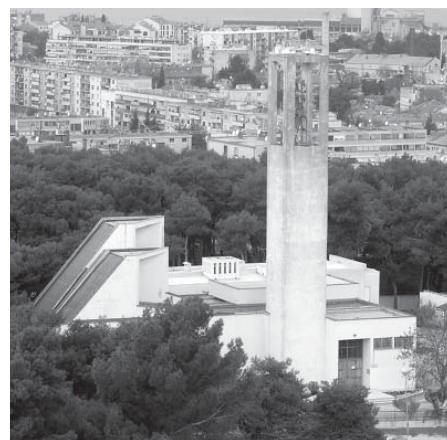
Sv. Agneza (Nježa, Agnes, Agnija, Janja) – župa *Medulin*. Djevojčica Agnes proglašila se Kristovom zaručnicom i nije se htjela udati za sina rimskog prefekta. Da bi je osramotili, odveli su je u zloglasnu kuću i razgolitili, ali predaja kaže da joj je narasla duga kosa kako bi prikrila njezino obnaženo tijelo. Konačno, mačem su joj odrubili glavu. Zaštitnica je zaljubljenih i vrtlara. (U Raklju, nad morem, nalazi se crkvica Sv. Agnije gdje se ljeti održavaju sugestivni koncerti).

22. siječnja

Sv. Vinko, Vincent, Vincencije – župa *Svetvinčenat*. Crkva Sv. Vincenta, na groblju, nekada je bila opatijska i župna crkva. Ukršena je freskama u tri sloja.

25. siječnja

Obraćanje sv. Pavla – pulska župa *Sv. Pavla*; župu je osnovao biskup dr. Dragutin Nežić 1968.; crkva na Vidikovcu podignuta je 1985. godine.

Crkva sv. Pavla na Vidikovcu

Katolička crkva poziva na jedinstvo kršćana

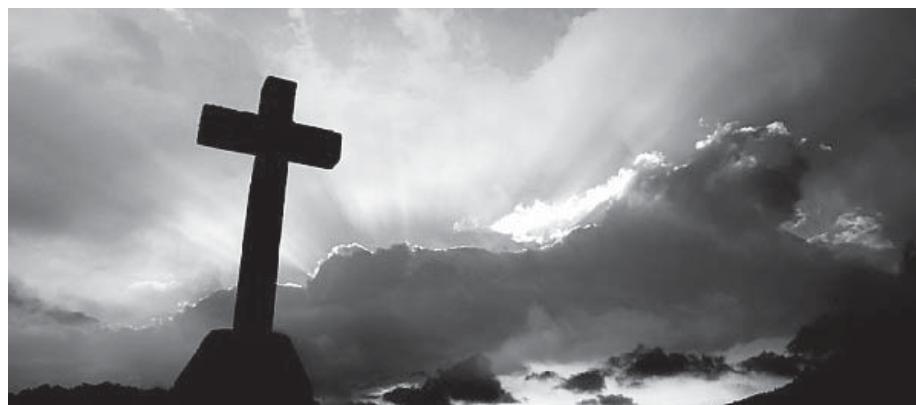
Patrijarh Kiril istaknuo je da papa Benedikt XVI. pobuđuje optimizam nade u odnosima između katolika i pravoslavaca, te nadodao: „U mnogim javnim i moralnim pitanjima stavovi Pape se u potpunosti slažu sa stajalištima Ruske pravoslavne crkve. To nam daje priliku za promicanje kršćanskih vrednota s Katoličkom crkvom, osobito u međunarodnim organizacijama i na međunarodnoj sceni.“

Piše Zdenka JELAČIĆ

Uz blagdan Obraćenja sv. Pavla, na razini Crkve, intenzivnije se promišlja, raspravlja i moli za jedinstvo među kršćanskim Crkvama i zajednicama. Najveći promotor i nositelj ekumenizma je Katolička crkva. Isusov vapaj „Da svi budu jedno“ duboko već desetljećima prožima rimske pape, katolike, a najviše je to istaknuto kod sadašnjeg pape Benedikta XVI., koji je neumorni glasnik ekumenizma.

Ekumenska gibanja u Crkvi potiču vjernike da zajednički usmjere svoj pogled prema Kristu i da živeći svoju različitost, koja nas obogaćuje, zajednički doprinosimo jedinstvu Kristovih vjernika. Crkva prihvata različitost u traženju jedinstva, traži jedinstvo u različostima i prihvata opravdane različitosti u jedinstvu. Ekumenizam ne znači da se netko treba odreći svoje tradicije, svoga ustrojstva, već nas ekumenska gibanja trebaju dovesti do zajedničkog slavljenja euharistije.

Križni put ekumenizma. Katolička crkva, živeći ekumenska gibanja i tražeći uvek iznova nove načine i sadržaje, želi potaknuti i kod drugih Crkava i vjerskih zajednica otvorenost prema zajedništvu. Ekumenska stvarnost donekle se živi u katoličkim i protestantskim zemljama, iako često opterećena laicističkom liberalnom filozofijom u protestantskim zajednicama. Fenomeni u suvremenom protestantizmu

u kojem se dopušta ređenje žena i stav prema homoseksualnim brakovima, nailaze na veliko protivljenje Istočnih crkava, koji u ovom činu vide iskrivljivanje Riječi Božje da bi se ugodilo standardima liberalnih laicista. Dok, s druge strane, na teološkom i moralnom području, uočava se sve više istih stavova i ciljeva između Katoličke i Istočnih crkava. Papa Benedikt XVI. svojim se teološkim i moralnim istupima nametnuo kao glasnogovornik Kristove crkve.

U jednoj je prigodi patrijarh Kiril istaknuo kako papa Benedikt XVI. pobuđuje optimizam nade u odnosima između katolika i pravoslavaca, te nadodao: „U mnogim javnim i moralnim pitanjima stavovi Pape se u potpunosti slažu sa stajalištima Ruske pravoslavne crkve. To nam daje priliku za promicanje kršćanskih vrednota s Katoličkom crkvom, osobito u međunarodnim organizacijama i na međunarodnoj sceni.“

Vrhunac zajedništva u slavljenju euharistije. Ekumenizam je, s jedne strane, Kristov

zahtjev i imperativ, a, s druge strane, izmoljeni dar. Stoga se do ekumeniskih vrata (zajedništva) može doći i kroz njih proći samo na koljenima, tj. samo u molitvi. Sv. Pavao je doživio obraćenje pred Damaskom, prošao je kroz damaščanska vrata i nakon susreta s Ananijom postao najvećim propovjednikom Kristova evanđelja.

Svima je nama proći put sv. Pavla, doživjeti nutarnje obraćenje i zaledati se u Uskrslog Isus Krista i svojim životom, poput sv. Pavla,ispjevati „Hvalospjev ljubavi“ na svoj način prema svakom bratu i sestri u Isusu Kristu. Kad dođemo do tog stupnja, kad mognemo zajedno slaviti euharistiju na grobu sv. Pavla, tad ćemo moći reći da imamo kršćansko zajedništvo, koje će trebati svakodnevno duhovno izgrađivati u svim njegovim stvarnostima, ali uvek u međusobnom zajedništvu. Imamo jednu vjeru, jednu Riječ Božju, jedno krštenje, jedno uskrsnuće, a mnogo legitimnih načina izražavanja istog otajstva.

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač

Biskupski ordinarijat Porečke i pulske biskupije

Glavni urednik

Željko Mrak

Uredništvo

Blaž Bošnjaković

Gordana Krizman

Ilija Jakovljević

Tomislav Milohanić

Željko Mrak

Luka Pranjić

Adresa uredništva

Jurja Dobrile 1, 52400 Poreč
tel: 052/429-034

fax: 052/429-039

ladonja@biskupija-porecko-pulska.hr

List izlazi 12 puta godišnje

Rukopise i fotografije ne
vraćamo

Grafičko oblikovanje

Marijan Markežić

Grafička priprema

Gabrijel Erman

Tomislav Erman

Tisak

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Nakladnik

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Žiro račun

2380006-1147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovnica: Pulsko crkva
Gospa od Mora

Sadržaj

Crkvena godina

Blagdan Obraćenja sv. Pavla

3

Teološka misao

Riječ je tijelom postala

5

Aktualno

Trideseta obljetnica Ladonje

6/7

Kronika

Župan najavio za podršku tri projekta

9

Biskup krstio deveto i deseto dijete
obitelji Pucić

11

Gospa od Mora vraćena Biskupiji

12

Reportaža

Župa sv. Roka u
Novoj Vasi Porečkoj

14/15

Fotoreportaža

Humanitarni koncert Volim istru

16/19

Blaženik sutra

Vlč. Bulešić, neočekivani župnik
u Baderni

20

Crkva i društvo

Narod i Crkva najbliži u nevolji

21

Život vjere

22/23

Crkva u Hrvatskoj

Peticija komisije HBK-a Iustitia et pax

24

Pismo iz Rima

Papina poruka za Svjetski dan mira

25

Baština

Obnoviteljski zamah u Vrsaru

26

Božić

Žive jaslice u Gračiću i Sv. Lovreču

27

Vijesti

Program boravaka Pape Hrvatskoj

28

Katolici prigrili anglikance

29

Savjeti

Pravilna prehrana djece

30

Beside

Ćakule pod ladonjon

31

Riječ tijelom postade i nastani se među nama

Danas riječi čestitke sijevaju i blješte s raznih elektroničkih uređaja bez boje, okusa i mirisa. One su mlake. Bez opredjeljenja. Napišeš poruku čitko i jasno, a drugi te pita što ti to znači. Božja riječ poslušne spašava, liječi i okrepljuje, neposlušne suočava s njihovom nesrećom.

Piše vlč. Blaž BOŠNJAKOVIĆ

Ne znam kako je prije bilo, ali ovo danas je vrijeme riječi. Riječi lete kao ptice, proljevaju se kao voda, prosipaju kao pijesak... U preobilju! Razbacuju se nemilice. Bez odgovornosti, bez žaljenja, rasipno. Riječi se ponavljaju do ispiranja i bezvrijednosti. Uzima ih bilo tko i bilo kada i bilo gdje te prosipa kao svoju mudrost ni sam ne znajući značenja, niti im dajući od sebe značenja pa im tako oduzima svaku vjerodostojnost. Riječi zuje poput muha. Grizu kao komarci. Bodu poput osa. Udaraju kao kamenovi. Možda se toliko ne vidi, ali riječi poput melema hladne rane na duši i srcu i pameti, riječi blago opuštaju srdžbom stegnute vilice, ublažuju ljutiti pogled i izbuljene oči, gase podivljale vatre bijesa, mržnje i strasti u grudima, izgrađuju mostove između razrovanih obala povrijeđenih i izdanih duša.

Riječ s nebesa. Bog šalje svoju Riječ „u sredinu zemlje propasti predane“: „Dok je mirna tišina svime vladala, jurnula je tvoja svemoguća riječ s nebesa s kraljevskih prijestolja, kao žestok ratnik u sredinu zemlje propasti predane. Kao oštar mač nosila je tvoju neopozivu zapovijed“ (Mud., 18, 14-15). Božja riječ je u čitavoj povijesti spasenja djelotvorna: kako u Starom zavjetu, tako i u mističnom Kristovom tijelu – Crkvi, sve do danas.

Vlč. Blaž Bošnjaković

“ Božja riječ je u čitavoj povijesti spasenja djelotvorna: kako u Starom zavjetu, tako i u mističnom Kristovom tijelu – Crkvi, sve do danas.

propast opredijeljenima zuji. Ne želi bosti, ali one za propast opredijeljene neugodno bode. Ne želi udarati, ali one za propast opredijeljene udara, pa se svi oni od nje brane ustrajući u svojim opredijeljenjima (i pravdajući ih) zatvarajući oči da ne vide, uši da ne čuju, da se ne obrate, da ne moraju mijenjati svojih navika i svoj život, te tako srljaju u propast.

Riječi čestitke. Danas riječi čestitke sijevaju i blješte s raznih elektroničkih uređaja bez boje, okusa i mirisa. One su mlake. Bez opredjeljenja. Napišeš poruku čitko i jasno, a drugi te pita što ti to znači. Ti se čudiš i uzbuduješ, vrijeđaš... Ali, ne zaboravi, on je u tim „neonskim“ riječima pročitao ono što trenutno obuzima njegov duh: on daje tim riječima dubinu, snagu, boju, okus i miris. Tako žalosno, upravo mučno, zapljesnu mi um i srce „čestitke“, pobožne i teološki „nabildane“, pokupljene ne znam gdje, nagruvane u moj mobitel. Kad pogledam pošiljatelja znam da je to laž, ne u nakani nego u izvedbi, jer ga znam i znam da tako ne miriše, ne izgleda...

Riječ spasenja. Stoga nam je potrebna više od svega istinita, sigurna, topla i provjerena riječ kao oslonac i putokaz. Ona nam se daje u Bibliji, nudi nam se u navještaju na našim vjerskim sastancima. Dobivamo je prokušanu i osvijedočenu kroz i preko dvije tisuće godina i u milijardama duša i života. To je „Riječ koja je tijelom postala i nastanila se među nama“. Ona je oslik vječnoga Boga: „Tko je vidio mene, video je i Oca“. Ona nas vodi u i kroz život: „Ja sam Put, Istina i Život“! I ova riječ daje sigurnost: „Tko ide za mnom, imat će svjetlost života“.

Šaljimo ovu Riječ drugima!

Rijetka izdavačka smionost

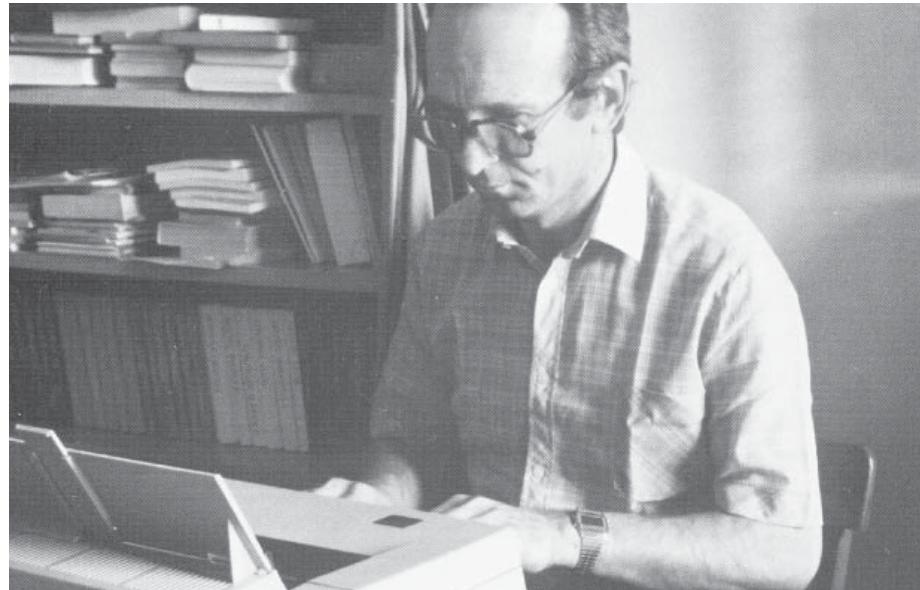
Vjerski kulturno-informativni list „Ladonja“, list Biskupije porečke i pulske, ove godine slavi 30. obljetnicu kontinuiranog izlaženja, a ovaj siječanjski broj je jubilarni 300-ti. Kao podlistak obiteljske revije KANA, u nekoliko brojeva, počeo je izlaziti 1972.godine, a kao samostalni mjesecnik 1981.godine. *Spiritus movens* lista i njegov prvi i dugogodišnji glavni i odgovorni urednik bio je mons. Antun Hek.

Prvje je Uredništvo činilo pet
istarskih svećenika: Antun
Hek, Marijan Jelenić, Miro-
slav Milovan, Sergije Jelenić i Franjo
Matoic. U razdoblju od 30 godina na
funkciji glavnog i odgovornog ured-
nika bili su Antun Hek, Ante Močibob
(u dva navrata), dr. Josip Grbac, Ser-
gije Jelenić, Blaž Bošnjaković te Željko
Mrak.

List je počeo izlaziti na 12 stranica u crno-bijeloj tehnici. Vremenom se broj stranica povećavao, a crno-bijelim stranicama dodavale su se i one u boji. „Ladonja“ je od 1981. do 2002. mjesecnik uz dva dvobroja (siječanj-veljača, srpanj-kolovoz). Od 2003. do 2008. izlazi 12 brojeva godišnje, od 2009. do 2010. opet deset brojeva, a u ovoj godini predviđeno je tiskanje 12 brojeva. Posebnu vrijednost „Ladonji“ dalo je višegodišnje izlaženje „Škrinjice“ (priloga za vjeronauk u školama), izvanredna (posebna) izdanja „Ladonje“ i prilozi u povodu značajnih crkvenih događanja.

Svatko zna što je ladonja. Koji su motivi, razlozi i intencije vodili pokretače u realizaciji tog projekta možemo doznnati iz uvodnih tekstova prvih brojeva.

„Dragi Istrani! Svatko zna što je ladonja – ono razgranato drvo po našim trgovima i pred našim crkvama, gdje se nedjeljama skupljate da se porazgovorite o svemu i svačemu, da se posavjetujete ili zaigrate na karte ili na boće. No, ovdje vam želimo predstaviti našu LADONJOM (u Ladonji) nešto reći (napisati). Neposredan poticaj na pokretanje lista bila je i predstojeća Dobrilina godina - obilježavanje stote godišnjice smrti istarskog preporoditelja biskupa Jurja Dobrile...“ (*prvi samostalni broj „LADONJE“, prosinac, 1981.godine*).

Mons. Antun Hek, pokretač Ladonje

DONJU – odsada stalni prilog KANE za Istru gdje ćete uvijek nešto lijepo i korisno moći pročitati o svojoj zemlji i njezinim ljudima, spomenicima, događajima i slično – kao pod ladom-jom u nedjelju na vašem placu. ...“
(podlistak KANE, 1972. godina).

„...Ladonja što je u vašim rukama imala skromne želje: u životu, punom žurbe i obaveza, biti mala stanka, predah-izmjenjena misli i informacija o ovom našem svakodnevnom životu i našem kraju. Razumije se da ste i vi pozvani pod ladanjom (u Ladonji) nešto reći (napisati). Neposredan poticaj na pokretanje lista bila je i predstojeća Dobrilina godina - obilježavanje stote godišnjice smrti istarskog preporoditelja biskupa Jurja Dobrile...“ (*prvi samostalni broj „LADONJE“, prosinac, 1981.godine.*)

Dr. Sošić: Višestruka važnost „Ladonje“. U povodu 25. obljetnice „Ladonje“ pod naslovom „Ladonja – istarska priča o vjeri

LADONJA

VIESKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST
GODINA XXX, 3 (279) TRAVANJU 2008.

Naslovica Ladonje, travanj 2009

i hrabrost na istarskom prostoru

i nadi“, dr. Mario Sošić napisao je prigodni tekst. „Važnost izlaženja Ladonje je višestruka, ali osobito treba istaknuti da pokretanje, pisanje i trajanje Ladonje do demokratskih promjena (1990.), predstavlja jedini primjer izlaženja lista u Istri, makar i kao vjerskog mjeseca, koji je neovisan o uređivačkoj politici, izboru tema (crkvenih, ali i društvenih) i suradnika (svećenika, ali i laika) od svemuđuće i društveno sveprisutne ideološko-partijske kontrole... U tom je kontekstu Ladonja, tj. snage i ideje koje su je pokretale i održavale, lapidarna činjenica rijetke smionosti i hrabrosti na ovom našem istarskom prostoru, u borbi za demokraciju i promjene, a protiv dominirajućeg mentaliteta prilagodbe, služenja ili potpore jednom nepravednom totalitarnom društvenom i političkom sustavu“, piše dr. Sošić.

Bošnjaković: Volim pisati. Ovom jubilarnom prigodom zahvaljujemo svim glavnim i odgovornim urednicima, članovima uredništava, suradnicima i ostalima koji su uložili veliki trud i napor da smo, Bogu hvala, dočekali i 30 godina kontinuiranog izlaženja naše „Ladonje.“

U idućim brojevima „Ladonje“ nastojat ćemo od bivših urednika doznati njihovo viđenje Ladonje u proteklih 30 godina. Ovom prigodom v.l. Blaž Bošnjaković kaže:

- Volim pisanu riječ. Volim pisati. Još kao mladomisnik želio sam izdavati list za mlade koji sam nazvao „Izazov“. Radio sam ga na običnoj mehaničkoj pisaćoj mašini, krojio škarama, lijebio Karbofiksom. Iako sam dobio službeno rješenje državnih institucija, nikad nisam uspio izdati ni jedan broj. Onda sam se približio pokojnom mons. Heku. Želio sam surađivati pisanjem i fizičkim radom na „Ladonji“. U to smo vrijeme još lijepili komade paus-papira. Ostao sam raditi čitave noći. To su bili

LADONJA

LIST ISTARSKIH ZUPA

GODINA I
BROJ 1
PROSINAC 1981.

CIJENA 8 D

DOBRI-LINA GODINA

U siječnju 1982. godine navršava se 100 godina od smrti biskupa dra Jurja Dobrile. Budući da je Dobrila svojim radom uvelike zadužio Istru, u planu je da se ova godišnjica obilježi – u suradnji crkvenih, društvenih i kulturnih institucija – vjerskim, znanstvenim i javnim manifestacijama. U siječnju je predviđena komemoracija u Trstu, gdje je Dobrila umro i gdje se nalazi njegov grob. O tome ćemo izvjestiti u slijedećem broju. Ostali dio programa odvijat će se u Istri kroz 1982. godinu, o čemu ćemo na vrijeme obavijestiti.

U ovom broju donosimo izvukte iz prigodne poslanice istarskog biskupa D. Nežića.

Juraj Dobrila je rođen u Velom Ježenju, selu tinjanske župe, pazinske općine, 16. travnja 1812. godine. Kao dijete od 10–12 godina Juraj je danomice hodio iz Ježenja preko Drage, Tinjan i osnovnu školu koju je držao kapelan Ivan Radetić. Potom je kod pazinskih franjevaca polazio pripredni tečaj za gimnaziju i odande pošao u Karlovac opet k franjevcima i kod njih je učio i svršio šest razreda gimnazije na njemačkom jeziku. Potom je dvije godine učio filozofiju u Gorici, a zatim bogoslovne nauke u goričkom sjemeništu kao klerik svoje domuće, onda Tršćansko-koparske biskupije (1834–1838). Za svećenika je zareden u Trstu 11. rujna 1837. u svojoj dvadeset i šestoj godini.

Nakon kraće kapelanske službe u Munanu, poslan je mladi svećenik Dob-

(Nastavak na str. 2)

Prvi broj Ladonje

moji počeci u „Ladonji“. Stjecajem okolnosti moje se pisanje nastavilo u Labinskem dekanatu. Odmah sam se uključio u uredništvo dekanatskog lista „Riječ“ i nakon nekoliko godina postao glavni urednik. Želio sam taj posao i kako sam mu se obradovao. U tom trudu došla mi je ponuda da preuzmem uredovanje „Ladonje“. Bila mi je to čast. Smatrao sam da je netko prepoznao moj rad u listu „Riječ“. U „Ladonji“ su bile tehnički puno veće mogućnosti. Polako sam se snalazio i uživao u novoj

U Vašim je rukama novi list – LADONJA. List nosi ime stabla koje pred mnogim istarskim crkvama ili na trgovima pod svojom krošnjom okuplja grupice ljudi u predahu, prijateljskom razgovoru i izmjeni informacija. I Ladonja što je u vašim rukama ima slične skromne želje: u životu, punom žurbe i obaveza, biti mala stanica, predah – izmjena misli i informacija o ovom našem svakodnevnom životu i našem kraju. Razumije se da ste i vi pozvani pod ladonjom (u Ladonji) nešto reći (napisati).

Neposredan poticaj na pokretanje lista bila je i prethodnica Dobrilina godina – obilježavanje stote godišnjice smrti istarskog preporoditelja biskupa Jurja Dobrile.

Ladonja će izlaziti deset puta godišnje, tj. mjesечно, osim dvobroja za prosinac-siječanj i srpanj-kolovoz. Ladonja će donositi reportaže o našim župama, razgovore s ljudima radi izmjene iskustava, informacije o Istranima po svijetu, razmišljanje o nekoj aktualnoj vjerskoj temi, vijesti, zanimljivosti. Nadamo se da nam barba Martin neće uskratiti iskustva svojih godina.

Želimo vam sretan Božić i da zdravi i veseli doček slike slijedeći broj Ladonje u veljači 1982.

Ladonja pred crkvom u Gradići (snimio M. Milovan)

ulozi. I opet sam puno radio i maštao. Još sam vjerovao da su najvažniji ljudi, ekipa. Moj zanos je opadao pa mi je bilo draga kad mi je predloženo da tu dužnost prepustim drugome. Iskreno, ipak mi je bilo i malo žao. Zato rado ostajem i dalje radnik na „Ladonjinom njivu“. Glavni urednik bio sam puno tri godine. Svim suradnicima i čitateljima i ovom se prilikom zahvaljujem. I nek nam živi „Ladonja“ još puno godina! (L)

Biskup Milovan: Teško je podnijeti još i duhovnu recesiju

Biskup Ivan Milovan istaknuo je da Božić slave vjernici, ali i oni koji nisu povezani s Crkvom, što ga čini sveljudskim blagdanom, jedinstvenom po dragosti, blizini i zajedništvu.

Ulažna procesija

Polnoćka i središnja božićna euharistija, koju je predvodio porečki i pulski biskup mons. Ivan Milovan, okupila je mnoštvo vjernika u Eufrazijevoj bazilici. Biskup je na svečanim euharistijskim slavlјima čestitao svima Isusov rođendan na hrvatskom i talijanskom jeziku. Iстакнуо је да Božić slave vjernici, ali i oni koji nisu povezani s Crkvom, što ga čini sveljudskim blagdanom, jedinstvenom po dragosti, blizini i zajedništvu.

Sin se Božji rodio da svim ljudima, i nama u trećem tisućljeću, bude Spasitelj. Ta najveća, najradosnija novost svijeta bila je rečena jednostavnim ljudima, pastirima: 'Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj, Krist, Gospodin!' Tu riječ slušamo i mi danas – ne po anđelu, nego po evanđelju i njegovim navjestiteljima. Vijest je to koja nas ne može ostaviti indiferentnim. Jer ako je istinita, ona sve mijenja, tiče se i nas, tiče se i mene. No zato treba da smo kao pastiri budni. San je znak zatvorenosti u samoga sebe i svoj svijet. A čovjeku je u životu od bitne važnosti da se duhovno probudi, da izađe iz svoje začahurenosti te da ima osjetilo za Boga i za čovjeka. Kažu da je najdublji čovjekov osjećaj - osjećaj za tajnu. Kao što uho može biti više ili manje osjetljivo za glazbu, tako može i duh za tajnu Božje prisutnosti", istaknuo je mons. Milovan u homiliji.

Biskup Milovan napomenuo je da recesiju mnogi teško podnose, te je ona izazov za sve, pogotovo odgovorne ljude, političare i gospodarstvenike, koji trebaju biti solidarni i misliti na druge. „Teško je podnijeti i još jednu recesiju, onu duhovnu, jer se bez duhovnih vrednota ne može živjeti“, rekao je biskup. Naglasio je također da je Božić blagdan obitelji, koji se na osobit način slavi u krugu najbližih. „U Godini smo obitelji, u pripravi na dolazak Svetog Oca, koji će nam doći za Nacionalni dan obitelji početkom lipnja. O, kad bi i ove godine Božić vratio mnogim obiteljima osjećaj topline i vjernosti“, poželio je biskup. (L)

Biskup primio novinare

POREČ U povodu Božića, 23. prosinca biskup Ivan Milovan primio je novinare koji djeluju na području Istre. Naglasio je važnost obilježavanja Godine obitelji kao temelja zdravog društva. Izrazio je vjeru i nadu u skoru beatifikaciju Sluge Božjega Miroslava Bulešića u godini Papina dolaska u Hrvatsku te značaj Caritasa u pomaganju najpotrebnijima. Svima je zaželio blagoslovjen Božić i sretnu 2011. (L)

Svećenici jubilarci

Ove godine 50. obljetnicu svećeništva obilježiti će četiri svećenika Porečke i pulske biskupije: Antun i Franjo Kurelović, Marijan Jelenić i Marino Mikolić.

Vlč. Antun Kurelović rođen je 1936. Iste godine rođen je i Franjo Kurelović, a obojica su za svećenika zaređeni u Starom Pazinu 9. srpnja 1961. Vlč. Mikolić, rođen 1938., također je za svećenika zaređen u Starom Pazinu, ali 27. kolovoza 1961., a vlč. Jelenić, rođen 1938., za svećenika je zaređen u Pazinu 16. srpnja 1961.

Trojica svećenika ove godine obilježavaju 25. obljetnicu svećeništva: Blaž Bošnjaković, Ivica Butković i Milan Zgrablić.

Vlč. Bošnjaković (1959.), kao i vlč. Butković, a obojica su zaređena za svećenika istoga dana u Puli, 29. srpnja 1986. Vlč. Zgrablić (1960.), a zaređen u Rovinju 8. srpnja.

Graditi u ljubavi

POREČ Mons. Ivan Milovan, porečki i pulski biskup, posvećen je za biskupa prije trinaest godina, 10. siječnja 1998. godine u porečkoj katedrali. Za biskupa ga je imenovao papa Ivan Pavao II. 18. studenoga 1997. godine. Naslijedio je biskupa mons. Antuna Bogeticā. Geslo mu je: Aedificare in caritate/Graditi u ljubavi. (L)

Deset godina biskup

RIJEKA Riječki nadbiskup i metropolit dr. Ivan Devčić služio je misu zahvalnicu u katedrali Sv. Vida 16. prosinca u povodu 10. obljetnice biskupskog ređenja. Srednjoškolsko obrazovanje stekao je u Rijeci i Pazinu, studij teologije počeo je u Rijeci te nastavio na Gregoriana. Za svećenika je zaređen 1975. Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je nadbiskupom i metropolitom 2000.

Župan najavio podršku tri projekta

ŽUPAN Jakovčić najavio podršku u realizaciji Muzeja sakralne umjetnosti, očuvanju relikvija u vodnjanskoj crkvi i zaštiti fresaka.

Biskup Ivan Milovan i istarski župan Ivan Jakovčić predili su u Biskupiji primanje povodu božićnih i novogodišnjih blagdana za gradonačelnike, načelnike općina i predstojnika Ureda državne uprave u Istarskoj županiji te županijsko čelnštvo.

Biskup je predstavnicima lokalne uprave zahvalio na pomoći i suradnji u očuvanju sakralne baštine biskupije. Župan Jakovčić najavio je tom prigodom tri projekta suradnje županije i biskupije. Riječ je o projektima Muzeja sakralne umjetnosti Istre u porečkoj palači Vergotini, daljnje zalaganje u očuvanju svetih tijela i relikvija u vodnjanskoj župnoj crkvi te projektu sustavne zaštite svih istarskih crkvica koje imaju freske.

Tom je prigodom predstavljena knjiga "Crkva u Istri –

povjesna i kulturna baština" mr. Ivana Milotića, asistenta na Pravnom fakultetu u Zagrebu, koja je objavljena u nakladi Biskupije i pazinske izdavačke kuće Josip Turčinović. Biskup Milovan istaknuo je izvanrednu vrijednost te knjige kao doprinos kvalitetnijem predstavljanju ljepota i bogatstva sakralne baštine u Istri.

Ova je knjiga najbolji dar biskupiji i cijelokupnoj istarskoj javnosti, rekao je mr.

Ilija Jakovljević. Uređena kao leksikon, rezultat je četverogodišnjeg projekta, a nastala je temeljem ideje sustavnog pregleda svih župa i sakralne baštine u Istri, koju su prije nekoliko desetljeća, u mnogo skromnijem izdanju realizirali mons. Ivan Grah i pok. mons. Marijan Bartolić. Recenzent knjige je akademik Josip Bratulić, a autor fotografija je Gianfranco Abrami i drugi. (L)

Biskup Milovan i župan Jakovčić

Misa za mornare i ribare

Ovim okupljanjem, rekao je biskup Milovan, ostvarila se davna želja da se o blagdanu Sv. Nikole u Puli održi zajednička misa s molitvenom nakanom za mornare i ribare

PULA/BARBAR Na blagdan Sv. Nikole biskup Ivan Milovan, predsjednik Odbora HBK-a za pastoral pomoraca, služio je svetu misu u crkvi Krista Spasitelja u Puli, a u propovijedi je naglasio da se ove godine obilježava 90. obljetnica postojanja Apostolata mora, organizacije koja skrbi za pomorce. "Ovim okupljanjem - napomenuo je - ostvarila se davna želja da se o blagdanu Sv. Nikole u Puli održi zajednička misa s molitvenom nakanom za mornare i ribare te njihove obitelji. Na taj blagdan posebno se razmišlja o poteškoćama ljudi čije je zanimanje vezano uz more."

Mons. Vilim Grbac, katedralni župnik i lučki kapelan, na pulskoj je rivi blagoslovio plovila i moreplovce. U naselju Stoja to je učinio vlč. Milan Milovan, a u Štinjanu župnik don Vinko Puljić. A vojni kapelan don Ivan Borić je zazvao zaštitu sv. Nikole na vojna i policijska plovila.

Proslava blagdana Sv. Nikole u Barbanu

Na blagdan Sv. Nikole, zaštitnika župe Barban, misno slavlje u prepunoj crkvi predvodio je biskup Ivan Milovan u zajedništvu sa svećenicima vodnjanskog dekanata. Biskup je u homiliji govorio o sv. Nikoli kao zaštitniku pomoraca, ali i djece koja s nestrpljenjem očekuju njegov blagdan. Pozvao je sve da u ovom vremenu krize imamo osjećaja ljubavi, srca jedni za druge, kako bismo mogli i mi poput sv. Nikole biti radost jedni drugima i pomoći najpotrebnijima.

Na kraju mise župnik Miroslaw Paranik zahvalio se biskupu i svima koji su dali svoj doprinos slavlju te zajedno s biskupom uručio prigodne darove djeci i poželio da i oni znaju darivati one koji nemaju. (L.)

Božićni koncert u Žminju

Kada je prije četrnaest godina održan prvi božićni koncert u Žminju, nije se dalo naslutiti, iako se priželjkivalo, da će postati tradicionalan. Taj prvi koncert donio je dašak svježine i njime je Žminj napravio veliki iskorak.

Ove su se godine poklopili blagdani Sv. obitelji i Sv. Stjepana. Župnik Jordan Rovis pročitao je pismo biskupa Ivana Milovana posvećeno važnosti obitelji, kojoj je današnje vrijeme nesklono, naglasivši da će vrhunac proslave Godine obitelji

biti dolazak pape Benedikta XVI. 4. lipnja u Hrvatsku. Biskup je posebno istaknuo problem mladih koji zajedno žive nevjenčano.

Na koncertu prvi su nastupili učenici žminjske osnovne škole pod ravnateljem Andeleta Damijanić. Solistice su bile Antea Hrelja, Valentina Božac, Anđelika Damijanić, Eni Kuhar, Nikolina Kuhar i Đeni Orbanić. Potom je nastupio mješoviti župni zbor sv. Mihovila, kojim je ravnala Aleksandra Orbanić a za orguljama je bila Nela Božac. (N. G.)

Koncert župnog zbora u Kršanu

U nedjelju, 2. siječnja, u crkvi Sv. Antuna u Kršanu, župni pjevački zbor iz Kršana održao je prigodan Božićno-novogodišnji koncert. Pod dirigentskom palicom Lorene Sergović i uz klavirsku pratnju Silvana Fable, ovaj zbor niže sve veći broj javnih nastupa.

Uz uobičajene božićne pjesme, nakon 60 godina, posjetitelji su mogli čuti i starinsku izvedbu pjesme Bog se rodi. Student Bogoslovnog fakulteta u Rijeci Antonio Mrzlić, rodom iz Vozilića, svojim je pjevačkim nastupom izmamio veliki pljesak publike. (L.)

Župni pjevački zbor iz Kršana

Funtanjani proslavili sv. Luciju

FUNTANA Za blagdan Sv. Lucije župnik Maksimilijan Buždon misio je u maloj crkvi Sv. Lucije. Prije mise prethodio je mimohod djevojčica obučenih u bijele haljine, a pjesmom ih je pratilo pjevač Darko Štifanić, koji je pjevao poznatu pjesmu „Santa Lucia“.

Crkvica, što je izgrađena 1750. godine, a vlasništvo je obitelji Mendiković-Črljenko, bila je puna vjernika, koji su se nakon eharistijskog slavlja, okrijepili u konobi obitelji Mendiković. (L.)

Učenici posjetili pavline

SV. PETAR U ŠUMI Učenici Škole za odgoj i obrazovanje iz Pule, zajedno sa svojim učiteljima i vjeroučiteljem Sergijem Jelenićem, posjetili su župu u Sv. Petru u Šumi. Izlet je protekao iz školskog projekta „Pripadam župnoj zajednici“. Putovanje je započelo na željezničkom

kolodvoru u Puli.

Krenuli su vlakom. Srdačno su ih dočekali oci pavlini i obitelj Zović. Nakon okrijepne, zajedno su se pomolili i potom razgledali crkvu i samostan. Posjet toj predvinoj župi i crkvi u srcu Istre zaključili su pjesmom. (L.R.)

Pulski učenici u klaustoru pavlinskog samostana

Otvoreni prema daru života

Nakon Morane, Ive, Matije, Ines i Angele rodila sam trojke: Niku, Marka i Katarinu. Dvojke, Marija i Marta došle su na svijet 29. rujna 2010., kaže majka Tanja.

Biskup Milovan, svećenici Bošnjaković i Zec s obitelji Pucić

Na blagdan Svetе obitelji, u župi Sv. Martina Labin skog porečki i pulski biskup Ivan Milovan krstio je deveto i deseto dijete u obitelji Branka i Tanje Pucić, Martu i Mariju. Biskup je u homiliji govorio o važnosti otvorenosti prema životu te istaknuo da sve crkvene i društvene strukture moraju promicati dostojanstvo obitelji koja je temeljna stanica društva i Crkve.

Župna kuća za obitelj Pucić. Biskup je zahvalio obitelji Pucić na otvorenosti prema daru života te pozvao da s pouzdanjem u Božju ljubav i blizinu hrabro odgajaju svoju djecu. Župa sv. Martina te Porečka i pulska biskupija uvijek će ih pratiti svojom blizinom. Treba reći da je Biskupija ovoj brojnoj obitelji dala župnu kuću na korištenje, koju je uredio Caritas Porečke i pulske biskupije i ljudi dobre volje.

Presretni se uselili u kuću. „Od svoje 18. godine u braku sam s Brankom. U skromnim uvjetima podizali smo svoju djecu. Nakon Morane, Ive, Matije, Ines i Angele rodila sam trojke: Niku, Marka i Katarinu. Dvojke, Marija i Marta došle su na svijet 29. rujna 2010. Stan u Raši, od 48 kvadrata, postao je premalen za našu mnogobrojnu obitelj. U traženju smještaja, nakon obraćanja na više adresa, Biskupija je u dogovoru sa župnikom u sv.Martinu odgovorila pozitivno. Župnu kuću dala nam je na dvadesetogodišnje korištenje. Trebalo ju je osposobiti i tu su nam svesrdno pomogli u skupljanju donacija dravnatelj Caritasa vlč. Željko Zec i župnik Blaž Bošnjaković. Presretni, uselili smo u kuću 11. rujna 2010. Sve riječi nedostatne su da opišu zahvalu koju upućujemo svima koji su nam pomogli te molimo Boga neka ih stostruko obdari svakim dobrom“, kaže majka desetero djece Tanja Pucić. (L.)

Crkva Gospe od Mora

Pulski gradonačelnik Boris Miletić na božićnom prijemu za svećenike Grada Pule, 23. prosinca, uručio je porečkom i pulskom biskupu Ivanu Milovanu dokument kojim se u korist Biskupije dopušta uknjižba vlasništva na crkvu Gospe od Mora.

Crkva Gospe od Mora

Višemjesečni razgovori i dogоворi između Porečke i pulske biskupije i Grada Pule urođili su plodom pa je Grad na sjednici Gradskog poglavarstva, 15. prosinca 2010., donio jednoglasnu odluku da se crkva Gospe od More vrati njezinom jedinom i pravom vlasniku - Biskupiji. Ova je odluka donesena na temelju odluke Svetе Stolice od 1923., kad je crkva prepuštena Biskupiji, a do tada je bila pod upravom Svetе Stolice. Međutim, neažurnost s crkvene strane i poslije povijesne okolnosti učinile su da je Grad Pula postao vlasnikom crkve. Početkom 2010. godine Biskupija je intenzivirala razgovore s Gradom i nakon nekoliko mjeseci došlo je do dogovora. S biskupijske strane pregovarao je mr. Ilija Jakovljević, biskupijski kancelar i ekonom.

Pulski gradonačelnik Boris Miletić na božićnom prijemu za svećenike Grada Pule, 23. prosinca

incu, uručio je porečkom i pulskom biskupu Ivanu Milovanu dokument kojim se u korist Biskupije dopušta uknjižba vlasništva na crkvu Gospe od Mora.

Biskup Ivan Milovan zahvalio je tom prigodom Gradu Puli što je ovim činom vratio crkvu Gospe od Mora Porečkoj i pulskoj biskupiji te time ovaj Božić još radosni-

Pulski gradonačelnik Boris Miletić i biskup Ivan Milovan

vraćena Biskupiji

Sudionici prijema kod pulskog gradonačelnika Borisa Milića

jim i svečanijim učinio za sve vjernike župe Gospe od Mora. Također je zahvalio Mladenu Tomljanoviću što je sa svoje strane i strane svoga Ureda pomogao da se dođe do ovog, za sve sretnog, rješenja.

Ovim svečanim činom crkva je i službeno prepustena pravom vlasniku, čime je ispravljena povijesna pogreška. Želim da se i dalje Biskupija sa Župom Gospe od Mora brine o očuvanju ovog kulturnog spomenika. Posljednjih godina uspostavljena je čvršća veza između Biskupije i Grada, a ovaj čin je kruna te suradnje - naglasio je gradonačelnik Milić.

Predsjednik Gradskog poglavarstva Denis Martinčić je, među ostalim, naglasio: „Ponosan sam da smo to učinili te crkvu pre-pustili Crkvi.“

Biskupijski kancelar i ekonom Ilija Jakovljević je izjavio: „Ovo je jedan od većih projekata koje smo uspjeli riješiti zajedno s jedinicama lokalne samouprave. To je veliki uspjeh za Biskupiju i Župu te smo na ovaj način postali vlasnici crkve, što smo zapravo bili od samog početka. Nedovoljna ažurnost

s crkvene strane je dovela do toga da nismo u jednom razdoblju bili njezini vlasnici, ali zahvaljujući Borisu Miliću i Mladenu Tomljanoviću danas je ispravljena ta povijesna pogreška. Izdavanjem tabularne isprave uskladeno je zemljишnoknjižno sa stvarnim stanjem, jer je Crkva u neprekidnom posjedu nekretnine. S druge strane, Biskupija i Župa se brinu o održavanju crkve te su time sačuvale ovaj prekrasni i kulturni objekt od propadanja i devastiranja.

Na području Biskupije postoji još nekoliko župnih kuća i po koja crkvica čiji vlasnik nisu Biskupija ili Župa, ali nadam se da ćemo po istom modelu pronaći rješenja i za njih. Još je pred nama puno posla kad je riječ o povratu crkvene imovine te sredovanja imovinskopopravnih odnosa“.

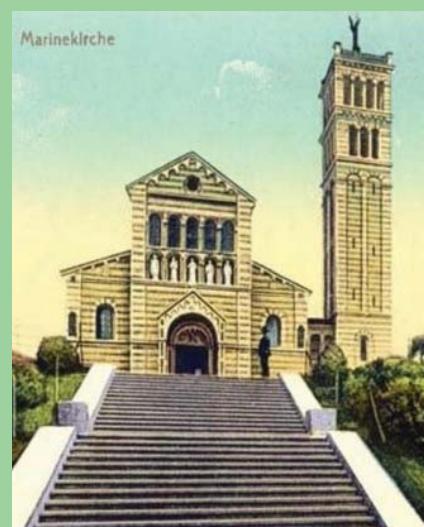
Zahvaljujem svima koji su dali svoj doprinos da dođe do ovog svečanog čina, napose Borisu Miliću, našem gradonačelniku, i vlč. Iliju Jakovljeviću, kancelaru Biskupije, koji su uspjeli pronaći rješenja za našu crkvu. Ovo je najveći dar za Božić našoj župi“, rekao je župnik Gospe od Mora Milan Milovan. (L)

Mornarička crkva

Crkva Gospe od Mora u Puli (Mornarička crkva) izgrađena je na brežuljku Sv. Polikarpa krajem 19. st. Gradnja je počela 1891., a crkva je dovršena 1898. Stil gradnje je mješavina neobizantizma i neoromanike, a svoj su biljeg na crkvi ostavili trojica arhitekata: Friedrich von Schmidt, Victor Lunz i Natale Tommasini, koji je projektirao zgradu današnjega Arheološkog muzeja Istre i medulinskiju crkvu Sv. Agneze.

Crkva je izgrađena od bijelog istarskog kamena s Brijuna i rumenog mramora iz Oprtlja i Brtonigle. Uz nju je zvonik visok 28 metara, na čijem je vrhu brončani kip anđela raširenih krila.

Na svečanoj inauguraciji bio je nazočan austrijski car Franjo Josip iz čije je blagajne crkva financirana. (L)

Razglednica s crkvom Gospe od Mora

Župnik i vjernici grade

Mjesto Nova Vas broji oko 2.900 vjernika, tek nešto malo manje od ukupnog broja stanovnika. Župnik Ivan Kramar kaže da godišnje blagoslov primi 520 obitelji. Novovaškoj župi Sv. Roka pripadaju naselja Antonci, Barbići, Bašarinka, Blagdanići, Brčići, Cancini, Dekovići, Gedići, Kosinožići, Kukci, Magrini, Mihatovići, Rošini, Stancija Vodopija, Stancija Vrgotin i Stranići.

Piše Gordana KRIZMAN

U zaledu porečke rivijere, tek nekoliko kilometara prema unutrašnjosti istarskog poluotoka, u porečkom dekanatu, na cesti prema Višnjancu nalazi se mjesto Nova Vas. U panorami se ističe župna crkva Sv. Roka sa svojim 22 metra visokim zvonikom. Ispred crkve proteže se mjesni trg, onkraj kojeg je osnovna škola, područna škola porečke osnovnoškolske ustanove, gdje učenici polaze niže razrede, a učenici viših razreda putuju u Tar.

Zupnu crkvu posvetio je 1854. godine biskup Peteani, a sagrađena je na mjestu prijašnje iz 16. st. koja je bila posvećena Sv. Antunu opatu. Crkva je jednobrodna sa svetištem i sakristijom, i ima tri mramorna oltara. Prezbiterijem dominira mramorno svetohranište

s kipovima sv. Maura i sv. Eleuterija, a uokviren je izrezbarenim korskim klupama. Crkva je temeljito obnovljena 1983. godine, a recentniji zahvati uređenja interijera provedeni su 2009. Nekada je župna crkva bila grobljanska, Sv. Jeronima iz 16. st. sa zidanim oltarom i retablim tipičnim za građevinu svoga doba, koja sada vapi za temeljitim obnovom.

Mjesto Nova Vas broji oko 2.900 vjernika, tek nešto malo manje od ukupnog broja stanovnika. Župnik Ivan Kramar kaže da godišnje blagoslov primi 520 obitelji. Novovaškoj župi Sv. Roka pripadaju naselja Antonci, Barbići, Bašarinka, Blagdanići, Brčići, Cancini, Dekovići, Gedići, Kosinožići, Kukci, Magrini, Mihatovići, Rošini, Stancija Vodopija, Stancija Vrgotin i Stranići.

Božićne jaslice

Vlč. Kramar, pet godina župnik u Novoj Vasi

Središte obiteljskog života ove nevelike, ali žive župne zajednice je župna crkva koja za nedjeljna i blagdanska misna slavlja oživi prisutnošću svih naraštaja vjernika, a napose zdušnom pjesmom župnog zbara. Orguljaš i voditelj zbara mladi je glazbenik Ivan Černac, koji zauzeto vodi mješoviti župni zbor od 20-ak članova. Odnedavna je župna misa praćena sviranjem na dvije klavijature: drugi, mlađi svirač je Tedi Grubica, a za blagdane im se pridruži i flautistica Jacqueline Stopić te još desetak mlađih. Orguljaš gdjekad svoje pjevače iznenađi i kojim prigodnim darom, pa je tako ove godine o blagdanu Sv. obitelji za svakoga pjevača napravio mali drveni svijećnjak.

Zivot župe vidljiva je i u drugim segmentima: svaki se dan prije mise moli krunica koju predvodi nekoliko vjernica. Za čišćenje i uređenje crkve brine se Ljil-

toplu vjerničku obitelj

Župski pjevački zbor

jana Žužić, a o božićnim blagdanima velike prekrasne jaslice napravila je Livia Bernobić. Veliku pomoć župniku u svim velikim i malim poslovima gledaju crkve i župe pruža sakristan Zvonko Žipovski, čiji angažman seže od župne kateheze, pripremne oltara i ministranata, pa do većih sezonskih i prigodnih poslova. Jedna od tih prigoda, kada i župnik i sakristan, ali i svi drugi aktivni vjernici u župi imaju pune ruke posla, ljetna je proslava župnog patrona, Sv. Roka, 16. kolovoza, kada se održava

Proslava Sv. Roka

svečana procesija po cijelome mjestu s kipom sv. Roka.

Župna misa nedjeljom i blagdanom održava se u 11.30 sati, a kako župnik dolazi nakon održane mise u svojoj drugoj župi, Taru, sve pripreme marljivo obave župni suradnici.

Pastoralno župno vijeće broji 15 članova, koji se sastaju sa župnikom nekoliko puta godišnje i u slučaju izvanrednih potreba. Caritas vodi nekoliko žena koje obavljaju uobičajene godišnje

poslove, uključuju se u biskupijske akcije, a ove je godine u prigodi nedjelje Caritasa organizirana humanitarna prodaja čestitki koje su izradili vjeroučenici župne kateheze.

Župnik Ivan Kramar ovdje je od 2005. godine. Srdačni suradnički odnos koji se osjeća i u radnim i u svečanim trenutcima najbolji je pokazatelj ne samo aktivnog pastoralnog angažmana, nego i tople prijateljske prisutnosti i zalaganja u ovoj vjerničkoj obitelji koju zajedno grade župnik i vjernici.

Nova Vas nekada

Biskup Milovan: Ovo je večer srca

Ravnatelj Caritasa vlč. Željko Zec: Humanitarni koncert održava se na kraju europske godine borbe protiv siromaštva i socijalne isključivosti i u pastoralnoj godini obitelji. Porečka i pulska biskupija preko svog Caritasa posvetit će osobitu pažnju potrebitima i siromašnima.

Biskup Milovan pozdravlja i zahvaljuje svima

Upune porečke sportske dvorane Žatika dvjestotinjak izvođača svojim je pjesmama, plesom i stihovima razgalilo do 3500 okupljenih na koncertu 4. prosinca. Humanitarni koncert organizirala je pulska udruga za promicanje kulture i znanosti te očuvanje hrvatske tradicijske baštine „Hitam slučaj“ u zajedništvu s Caritatom porečke i pulske biskupije. Priključeni prihod od ulaznica darovat će se potrebitima u Porečkoj i pulskoj biskupiji. Grad Poreč podržao je ovu humanitarnu akciju i besplatno ustupio sportsku dvoranu.

Ovo je bio drugi koncert u nizu „Volim Istru“. Prošlogodišnji je održan u koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu, pod pokroviteljstvom Istarske županije i Grada Zagreba. U Istri se nastavila tradicija predstavljanja i njegovanja istarskih specifičnosti.

Čast da otvore koncert pripala je članovima limene glazbe KUD-a Matko Laginja iz Sv. Lovreča Pazenatičkog i njihovoj folklornoj skupini te tenoru Zoranu Tomaiću, koji je otpjevao himnu Istarske županije „Krasna zemljo, Istro mila“.

Nakon pozdravnih riječi porečke dogradonačelnice Nadie Štifanić Dobrilović

“Dokazujemo da, što su vremena teža, to ne znači da ima manje ljubavi. Kada se osjeti recesija i prisiljeni smo biti skromni, kao da srce više progovara. Je li i ovaj koncert takav, želim vjerovati - rekao je biskup Ivan Milovan.

ravnatelja Caritasa vlč. Željka Zeca, voditeljica programa Tatjana Tomaić povela je publiku na trosatno glazbeno i pjesničko druženje. Predstavili su se mješoviti pjevački zbor „Roženice“ iz Pazina, koji vodi Ines Kovačić Drndić, muška klapa „Labin“, labinska pjesnikinja Malvina Milet, muška klapa „Kvarner“ iz Bakra, mješoviti pjevački zbor višnjanske Zajednice Talijana „Arpa“ pod vodstvom Marka Ritoše, pjesnik Tomislav Milohanić, ženska klapa „Sozal“ s Raba, pjesnik Elmo Cvek iz Peruški, vodnjanski duo „Magnolija“, Folklorno društvo Pazin, muška klapa „Samobor“, žminjski pjesnik Slavko Krajcar i pjevački zbor pulske Gimnazije pod dirigentskom palicom Elde Duras.

Mladi Puljani pjesmom su pratili trogirskog pjevača Vinka Coca, koji je rasprjevao publiku. Na pozornicu je još jednom stupio Tomaić te Lidija Percan, oboje u pratnji

Vlč. Željko Zec, mons. Ivan Milovan, dogradonačelnica Nadia Štifanić Dobrilović, vlč. Ilij Jakovljević i vlč. Lino Zohil

pijanistice Tee Siladi i violinista Silvana Kalagaca.

Program za klapе, posebno za ovu prigodu, pripremio je skladatelj, muzikolog, melograf i dirigent Ljubo Stipišić Delmata

U velikom finalu nastupili su svi izvođači.

- Ovo je večer srca i gotovo da novca ne bi trebalo kad ima srca. U došašcu smo, dolazi Božić, blagdan Božje ljubavi, obitelji i djece. Dokazujemo da što su vremena teža, to ne znači da ima manje ljubavi. Kada se osjeti recesija i prisiljeni smo biti skromni, kao da srce više progovara. Je li i ovaj koncert takav, želim vjerovati, rekao je biskup porečki i pulski Ivan Milovan obraćajući se prisutnima.

Z astor se spustio nad jednim od najupečatljivijih božićnih koncerata nakon zajedničke pjesme „Krist na žalu“.

Puni naziv i moto koncerta glasio je: „Voli Istru o Božiću, pružam ruku za tvoju sriću.“

- Ovim koncertom želimo ljudе ne samo uvesti u božićnu atmosferu, nego ih i vrijednosno povezati, aktivno uključiti u ovaj događaj, da bi do

izražaja došlo zajedništvo i solidarnost jer uvijek postoje oni kojima je pomoć nužno potrebna, rekla je prilikom najave koncerta Tatjana Tomaić, predsjednica udruge „Hitan slučaj“.

N ama u Caritasu sudjelovanje u ovoj manifestaciji bio je izazov, pa smo rado prihvatali suradnju u ovom projektu. Ovo je prvi put da se uključujemo u suorganizaciju jednog ovakvog projekta izvan naše crkvene zajednice, napomenuo je ravnatelj Caritasa vlč. Željko Zec. Na-

pomenuo je ujedno da se humanitarni koncert održava na kraju europske godine borbe protiv siromaštva i socijalne isključivosti i u pastoralnoj godini obitelji. Porečka i pulska biskupija, preko svog Caritasa posvetit će osobitu pažnju potrebitima i siromašnima, navadio je vlč. Zec.

P rihodi od prodaje ulaznica za koncert (30 kuna) bit će namijenjeni za deset obitelji diljem Istre kojima je pomoć u ovom trenutku najpotrebnija. (L)

Humanitarnom koncertu odazvali su se brojni ljudi

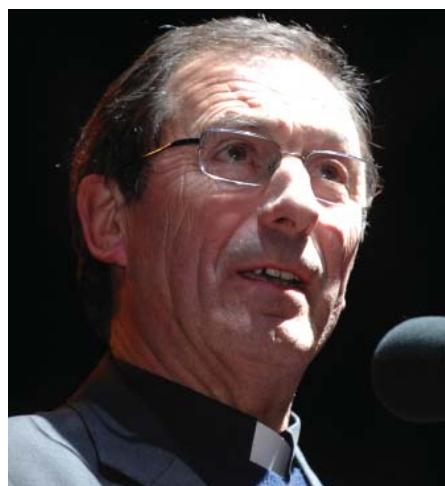
Zbor gimnazije iz Pule

Vlč. Željko Zec, ravnatelj biskupijskog Caritasa

Župni Caritasi odradili velik posao

Poznavao sam se s članovima udruge „Hitan slučaj“ dok sam bio župnik u Puli. Poznato mi je bilo da je 2009. u došašću organiziran humanitarni koncert u velikoj dvorani „Lisinski“. Ta ideja bila je u smislu onoga što udruga radi: očuvanje baštine i tradicije naše Istre. Ove je godine udruga „Hitan slučaj“ zaželjela taj drugi humanitarni koncert održati u Istri, i to u Poreču, u jednoj od najljepših dvorana koje Istra ima, u Žatiki.

Zašto u Poreču? I zbog toga što je to sjedište biskupa Porečke i pulske biskupije. Prihvatali smo ponudu da koncert organiziramo zajednički. Sav prihod od prodanih ulaznica išao je za Caritas porečke i pulske biskupije. Budući da u biskupiji ima devet dekanata, svakom dekanatu dodijelit će se pomoći za jednu obitelj, a pulskom dekanatu za

Vlč. Željko Zec

dvije obitelji. Budući da je ovo Godina obitelji, a netom smo izašli iz Europske godine borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, želja je i našeg Caritasa bila pomoći deset najsiromašnijih, najpotrebnijih obitelji.

U pripremi humanitarnog koncerta župni Caritasi izvanredno su obavili svoj zadatak, zato se dvorana gotovo napunila. Smatram to jednim dobrim znakom naše međusobne povezanosti, spremnosti na iskorak i pokazateljem nekih dalnjih sličnih mogućnosti. U ime Caritasa zahvaljujem udrugzi „Hitan slučaj“, što je s nama računala i dala nam jednu pravu šansu. Zahvaljujemo medijima, izvođačima, svima koji su požrtvovno pomogli nekim svojim radom da koncert uspije. Zahvaljujemo brojnim donatorima, gradonačelniku i Gradu Poreču, prijevoznicima i poduzećima koja su se uključila u prijevoz, turističkim organizacijama Rabac i Pical za stolice, i svim župnim Caritasima. Hvala i Ocu biskupu, koji je prisustvovao koncertu i obratio se prisutnima.

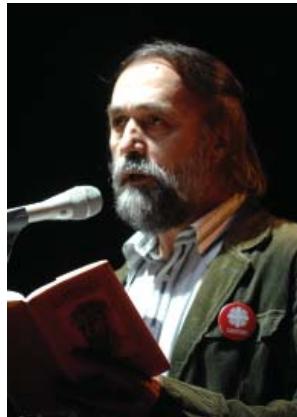
Edi Štifanić,
gradonačelnik Poreča

Uvijek ćemo se odazvati

Prije svega moram istaknuti da uvjek dobro surđujemo s Porečkom i pulskom biskupijom. Nema nikakvih otvorenih pitanja.

Na prvi poziv Caritasa, organizatora humanitarnog koncerta, mi smo, narančno, podržali taj koncert, tu manifestaciju; sudjelovali, dali dvoranu, binu i pokrili troškove.

Vidjevši humanitarni cilj akcije – pomoći najpotrebnije, najsiromašnije obitelji - rado smo se odazvali. Svak put i ubuduće ćemo se odazivati takvim manifestacijama koje imaju humanitarni cilj, pomoći čovjeku.

Tomislav Milohanić

Slavko Krajcar

Zoran Tomaić

Svirci na roženice

Elmo Cvek

Tatjana Tomaić, udruga „Hitan Slučaj“ iz Pule

Zajedništvo pokazali ogromnu ljubav

Suradnja s Caritasom bila je neprocjenjivo iskustvo. Impresivno je zajedništvo i duhovna snaga aktivista Caritasa, kojima je dobrobit i nesebična pomoći drugima način života. Možemo samo uputiti riječi pohvale za njihov veliki trud i zalaganje koje su pokazali u realizaciji koncerta „Volim Istru“. Zahvaljujem na suradnji svima koji su se aktivno uključili u ovaj događaj.

Koncertom se željelo ljudi ne samo glazbom uvesti u božićnu atmosferu, nego ih senzibilizirati i vrijednosno povezati u katoličkom duhu naših obilježja humanosti i solidarnosti. Ponosni smo što smo pokazali svi zajedno da se suradnjom i zajedništvom može pokazati ogromna ljubav i sloga koja je dio duše našeg naroda i njegova civilizacijska tekovina.

Tatjana Tomaić

„Ovim koncertom želimo ljudi ne samo uvesti u božićnu atmosferu, nego ih i vrijednosno povezati, aktivno uključiti u ovaj događaj, da bi do izražaja došlo zajedništvo i solidarnost, jer uvijek postoje oni kojima je pomoći nužno potrebna - rekla je prilikom najave koncerta Tatjana Tomaić, predsjednica udruge „Hitan slučaj“.

Posve neočekivano župnik u Baderni

Ravnatelju sjemeništa Lombardo u Rimu piše: Da znate kakvu sam pustoš našao: ljudi udaljeni od crkve (samo promislite: na nedjelju je misu dolazilo 10, 15 ili 20 ljudi, od ukupno 1500 župljana); narod koji ne zna moliti, koji vrlo malo pozna našu vjeru.

Piše mons. dr. Vjekoslav MILOVAN

Kad je mladi svećenik Miroslav Bulešić malo nakon Uskrsa 1943. proslavio svoju mladu misu, nije očekivao da će posve iznenada postati župnik. Tada je bio redoviti student teologije na papinskoj Gregoriani u Rimu, pa se nakon mlađe misu bio vratio u Rim, u sjemenište Lombardo. Do konca lipnja te godine završio je treću godinu teologije i početkom srpnja položio sve ispite. Spremao se kako će, nakon ljetnih ferija, u jesen početi završnu četvrtu godinu u Rimu. Ali do toga nije došlo. Toga ljeta 1943. rat je zahvatio i Italiju. Mussolini je 25. srpnja 1943. zbačen s vlasti, a 8. rujna Italija je potpisala kapitulaciju.

Talijanska se vlast u Istri tada raspala. U Baderni, nedaleko od Poreča, tada je župnik bio Talijan Giacomo Filippi, koji nikada nije naučio govor svojih župljana – hrvatski, pa su ga oni sada potaknuli da se povuče u Italiju. Porečki biskup Radossi pozvao je tada mladog svećenika-studenta vlč. Bulešića da preuzme, makar privremeno, službu dušobrižnika u Baderni.

Zapisao je da je 26. rujna 1946. slavio u Baderni prvi put župsku misu. Kako se student teologije osjećao kad je ovako neočekivano preuzeo svu brigu za župu. Osjećao se nespremnim. Sasvim neočekivano, sada se treba pobrinuti i za vlastito domaćinstvo, treba se nastaniti u nepoznatom kraju. A ono što ga je najviše pogodilo bila je velika praznina koju je nedjeljom vido u nevelikoj crkvi. On se ispočetka osjetio duhovno

Crkva u Baderni

slomljenim, nemoćnim i razočaranim. Pred njim se našlo mnoštvo problema koje treba odmah rješavati.

Ivanjske okolnosti u kojima je započeo dušobrižničku djelatnost kao da su se urotile protiv njega: odmah nakon proglaša o priključenju Istre Hrvatskoj, od rujna 1943. i „malog oslobođenja“, zaredali su se bili brojni zločini, a posebno kad se na Istru u listopadu obrušila njemačka Rommelova ofenziva, koja je posvuda sijala smrt i palež. Mladi župnik doživio je u to vrijeme još bolni udarac, kad je 31. listopada 1943. preminuo njegov otac.

Vlč. Miroslav javio se pismom (20. studenog 1943.) ravnatelju sjemeništa Lombardo u Rimu.

On piše: Prečasni Monsinjore..., da upoznate donekle moju odiseju: započela je 18. rujna kad me

Preuzvišeni dozvao da pomognem jednom svećeniku u dušobrižništvu... Sredinom listopada počeo sam sam upravljati tom župom, a od 1. studenoga imam i dekret za nju. Zove se Baderna, udaljena je 13 km od Poreča. Da znate kakvu sam pustoš našao: ljudi udaljeni od crkve (samo promislite: na nedjelju je misu dolazio 10, 15 ili 20 ljudi, od ukupno 1500 župljana); narod koji ne zna moliti, koji vrlo malo pozna našu vjeru. Prava nesreća. Naprosto sam klonuo. Hto sam otici. [No] Preuzvišeni je uporno tražio da se posvetim poslu...

Oduhovnim lomovima kroz koje je prolazio kratko je natuknuo i na početku „Kronike u župi Baderna“, koju je počeo pisati u lipnju 1945. U „duhovnom dnevniku“ nema o tome ni riječi. Kroz više mjeseci nema ni riječi glede brojnih i tragičnih događanja. Kako je sazrijevalo kao župnik u Baderni, što je sve poduzimao da župljane trgne iz duhovnog mrtvila, u „duhovnom dnevniku“ nije zapisao ništa. Nastavak zapisa doći će tek 22. ožujka 1944. Tada će vlč. Miroslav biti već župnik s iskustvom i tada će zapisati svoje župničke tjeskobe i molitve da Bog prosvijetli mlake kršćane „njegove zapuštene župe“.

Umolitvi će izreći Bogu svoju punu spremnost da položi i sam život za obraćenje svojih župljana: Ako me hoćeš k sebi, evo me pripravna. Moj život Ti sasvim darujem za svoje stado... Ako me Ti učiniš dostojnim, ne bojim se mučeništva, već ga žudim. Neka bude Tvoja volja.

Narod i Crkva najbliži su u nevoljama

Piše dr. Mario SOŠIĆ

Znakovito zajedništvo Crkve i naroda u Poreču. Jedan od meni najljepših događaja, koji se zbio protekle godine za vjernike naše Biskupije veličanstveni je dobrotvorni koncert biskupijskog Caritasa održan u velikoj sportskoj dvorani Žatika u Poreču uz tristotinjak izvođača i oko četiri tisuće posjetitelja-vjernika. Toliko velik broj okupljenih ljudi dobre volje, pridošlih iz gotovo svih dijelova i župa Istre, demonstrirao je svojim kulturnim ponašanjem, svojom iskanom radošću i plemenitošću, snažno vjerničko i domoljubno zajedništvo, kakvo je u današnjem istarskom društvu nemoguće pokazati na bilo kojim drugim svjetonazorskim, idejnim ili političkim osnovama. Ostvaren je znakovit, sretan i ponosan doživljaj povezanog zavičajno-istarskog, vjersko-katoličkog i domoljubno-hrvatskog duha i naroda. Također smo trenucima svjedočili tek tamo davnih godina u vrijeme demokratskog preokreta i stvaranja neovisne hrvatske države.

Pokazalo se te večeri, posve neočekivano i neplanirano, kako „nas ipak još ima“ i kako se vjera i patriotizam, unatoč snažnim protunacionalnim i protukatoličkim nasrtajima bezbožnog, liberalnog i materijaliziranog, domaćeg i vanjskog, globaliziranog svijeta, uspijevaju u Crkvi, i s Crkvom, zaštiti i obraniti. I to u uvjetima kad nam u vlastitoj domovini, zahvaljujući raznim politikama i političarima, gotovo sa svime ostalim, duhovnim i materijalnim, gospodare drugi i drugačiji od većine nas. To može biti naša nova narodnosna snaga i nada, pa i za one koji su u to možda malodušno posumnjali, a ujedno i jasan vidljiv znak i opomena onima koji su naše zajedništvo zlurado trovali i razbijali.

Dr. Mario Sošić

“ Toliko velik broj okupljenih ljudi u sportskoj dvorani Žatika u Poreču demonstrirao je snažno vjerničko i domoljubno zajedništvo.”

Ziva Crkva, unatoč napadima. Svjedoci smo bili i mnogih drugih pozitivnih događaja i znakova u Crkvi tijekom protekle godine. Sveukupno gledajući, Crkva iskazuje životnost i produbljenje vjere. Osobito se to vidi u brojnim molitvenim i duhovnim zajednicama, u mladim obiteljima otvorenim životu, predanim pojedincima, udrugama, a što je sve pokrenuto radom, brigom i svjedočenjem dobrih i angažiranih svećenika kakvih ima i treba istarska Crkva.

Mislim da je ta novoizgrađena „unutarnja snaga Crkve“, gledajući i kroz svehrvatsku perspektivu, veoma važan resurs cijelog hrvatskog naroda i zajednice, dobro iskoristiv u nadolazećim ništa boljim vremenima koja će obilježiti napad i borba za obranu vlastitog kršćanskog dosta-janstva i narodne suverenosti te otpor uguravanju Hrvatske na stranpu-

tice proživljene negativne povijesne zbiljnosti. Narod i Crkva, najbliži su, i spašavaju se, upravo u nevoljama, koje proizvedu silnici. Gledajući u povijesnoj perspektivi, Crkva je s narodom Božjim bitno doprinjela stvaranju uvjeta za demokratsku preobrazbu. Ona je, u prvoj dekadi, bila aktivan činitelj u obrani Domovine, u brizi za progna-nike i izbjeglice i u izgradnji institucija pravne i pravedne države.

Crkva u ambijentu lijeve politike. Nakon političkih promjena 2000. i snažnom penetracijom vanjskih političkih i gospodarskih interesa u unutarnji društveni razvoj zemlje, ona sve više postaje objekt medijske, političke i ideološke kritike, s ciljem njezine društvene marginalizacije u procesu svekolike društvene dezorientacije, liberalizacije i kleptomanije. Taj proces, nepravedan prema Crkvi, njoj samoj i nije osobito štetio. Ali se zato dogodilo temeljito pročišćavanje, osobito u medijima, sveučilišnoj zajednici, u kulturnim institucijama, u državnoj politici i birokraciji, u vojsci, pravosuđu, ono nešto malo uzdignutih kadrova i aktera iz vremena demokratske tranzicije, kao i novo uzraslih i obrazovanih aktera katoličke i politički nacionalne orien-tacije.

To obilježava cijelo deseto-godišnje razdoblje do danas, neovisno o izmijenjenom stranačkom karakteru koalicijskih vlada. Po rezultatima, u Hrvatskoj je dominantno vladajuća „lijeva politika“. Samo u tome leži nesporazum između onih koji to ne vide ili ne žele priznati, a imaju vlast, Crkve i naroda, koji to vidi i osjeća, te čeka brze i prave promjene. Ali promjene politika i aktera, a ne istrošenih i interesnih stranačkih koalicija.

Pouzdana desna ruka svim

Bogumil Erman se oženio Anom Zec 1973. i imaju tri sina: Eduarda, Gabrijela i Tomislava. Za sveukupan rad u župi i doprinos vjerskom životu župe Bogumilu je prošle godine dodijeljeno Biskupijsko priznanje.

Piše Tomislav MILOHANIĆ

Bogumil Erman, sin Mate Ermana i Marijane Modrušan, svoj je životni vijek počeo 1949. godine u Žminju. U žminjskoj župi primio je sv. krštenje, prvu pričest i krizmu. Godine 1955. započinje osnovnu školu u Žminju. Za vrijeme Bogumilova osnovnog školovanja bilo je u Žminju osam mlađih misa: 1956. Marijan Pamić, 1957. Jakov Miličić, 1959. Ante Kresina, 1960. Atilije Krajcar i Ante Žufić, 1961. Marijan Jelenić te 1962. Pavlo Modrušan i Željko Staver. Bile su za to vrijeme dvije krizme, jer je onda bila krizma svake 3-4 godine. Valja istaknuti da je do 1957. godine župa imala sakristana, a od tada su bili samo zvonari te su sakristantsku službu vodili stariji ministranti, među njima i Bogumil. Krizman je 1958. godine, kada je svetu potvrdu primilo čak 240 žminjskih krizmanika.

Bogumil Erman

Osnovno školovanje završava 1963. i nastavlja školovanje u Rovinju u gimnaziji, te poslije na Višoj tehničkoj školi u Zagrebu. U ožujku 1970. godine osnovano je župno Pastoralno vijeće te je od tada Bogumil njegov član. Na odsluženje vojnog roka odlazi 1971. godine. Sakrament ženidbe sklapa 1973. i seli iz Žminja u selo Matkiće s Anom Zec, s kojom ima troje djece: Eduarda, Gabrijela i Tomislava. Godina 1974. u ozračju je slavlja mlade mise šogora Željka Zeca. Bogumil je član Ekonomskog vijeća i župnog Caritasa. Jedan mandat bio je član i Biskupijskog vijeća. Godine 2008. ženi se najstariji sin Eduard za Dianu, a sljedeće godine veliku radost domu donosi unuk Mihael. Te iste godine ovaj svijet napušta Bogumilova punica Marija, svećenikova majka, pedeset godina udovica - skrbna, požrtvovna i plemenita žena.

Za sveukupan rad u župi i doprinos vjerskom životu župe Bogumilu je prošle godine dodijeljeno Biskupijsko priznanje.

Vlč. Krebel s Bogumilom 1967. godine

Rijetki je događaj da se u nekoj župi postavljaju nova zvona. Takav događaj zbio se u Žminju 1971. godine. Tom prigodom bio je Bogumil Erman najmlađi 'kum' novom zvonu. Tada je u pozdravnom govoru rekao: „Zahvaljujem svima koji su nas birali i izabrali, da budemo 'kumovi' a to znači da budemo i svojim životima nastojali činiti ono što mora činiti zvono: pozivati, bodriti, opominjati, tješiti braću ljude.“ U duhu tih riječi Bogumil će cijelog života zdušno sudjelovati u obnovi svoje župe. „U obitelji se uviјek molilo, poštivalo se sve nedjelje i blagdane. Sjećam se mog oca kad se upreglo krave, da se napravilo ispred njih bićem križ. Praveći križ bi se reklo, 'U ime Boga!' I sve je počinjalo u ime Božje.“

U jesen 1955. vlč. Rudolf Zafran pozvao je Bogumila, zajedno s nekolicinom dječaka, da nauči odgovarati na latinskim misama, a kasnije i na staroslavenskim. „Imao sam tu sriću da mi je župnik Zafran bio prvi susjed, pa sam se s njime sprljateljio. Nas nekolicinu pozvao je kako bi nas naučio ministirati. On nas je naučio latinski. Ja sam bio na to ponosan. Nakon toga dolazili su fratri iz Pazina pa smo pok. Andriji Bonifačiću morali ministrirati na staroslavenskom, pa sam i to naučio. Nas je bilo toliko djece oko vlč. Zafrana da je on morao napraviti raspored tko će kada ministrirati. Naprosto smo se tukli za ministiranje.“!

U osnovnoj školi u Žminju bilo je prijepora i problema zbog vjere. Bogumila je nastavnik i

žminjskim župnicima

Obitelj Erman

razrednik zbog vjere maltretirao pred drugim učenicima. „Poslao je čak miliciju da me zastraši. Odlučio sam, baš iz inata nastaviti ču dalje, ustrajno za svoju vjeru.“ Zadivljen hrabrošću župnika Zafrana u to teško vrijeme za vjeru, kad se on u raznim situacijama založio za svoje župljane bez obzira na opasnosti i zastrašivanja, u mlađog Bogumila usadila se posebna naklonost i ljubav prema Katoličkoj crkvi. Od tada je aktivan u sakristiji i u služenju misniku kod oltara.

Vlč. Marcel Krebel godine 1963. zamjenjuje vlč. Zafrana koji odlazi u Sloveniju. Erman se s njime sprijateljuje te nastavlja pomagati u župi. VIč. Krebel mu je predložio da pomaže u sakristiji. Sakristanski posao prihvatio je na župnikovu inicijativu sasvim spontano. VIč. Krebel dolazi u Žminj za vrijeme Bogumilovih tinejdžerskih godina te su postali i ostali doživotni prijatelji. Uz njega je mnogo naučio o liturgiji, župnom uredu, matičnim knjigama. Bogumil vrti film uspomena: „Rado sam se družio s njim. Privuklo me njegovo plemenito srce. Uvodio me u sakristanski posao. Počeli smo surađivati oko tijelovske procesije i drugih događaja u župi. To prijateljstvo se dalje razvijalo. On je znao sa mnom po cijele večeri razgovarati. Nije davao zaključke, nego je uvi-

hek pustio da sam doneseš zaključak. Kad je bio neki problem, znao je koju ti knjigu posuditi. Raspravljali smo o raznim temama. Znali smo pričati do kasno u noć. Okupljao je nas mlade, znalo nas je biti 70-80 na susretima mlađih. Raspravljalo se o svačemu, o vjeri, braku, bračnim odnosima. Bili smo stvarno prijatelji. Zahtijevao je od mene puno; matične knjige me je učio ispunjavati, pisao sam, diktirao mu. Rekao bi „Sve ono što si tamo pročitao neka bude tajna.“ I toga sam se držao. Onda se puno njih vjenčavalо, krštavalo noću, jer je bio takav režim koji nas je na sve načine gledao samljeti da nas ča manje bude u crkvi i oko crkve. Svećenici su bili proganjani na sve moguće načine.“

Tjelovska procesija je u Žminju obnovljena 1961. za vrijeme ljudog komunizma. Vlč. Krebel je uspostavio procesiju i za Cvjetnicu. Bogumil se sjeća mnogih slučajeva koji su se zgodili župniku Krebelu; nižu se sjećanja na minule događaje u žminjskoj župi. Posebno su ga dojmili susreti s biskupom Nežićem, mons. Šajinom i dr. Milanovićem. „Jedanput me je mons. Šajina bio zvrnuja z motoren u snig. Se je opravda s time da mu nisu delali brisači na očalima. Na svakoj mlađoj misi bio je dr. Božo Milanović. Uvijek je sjedio iza, ili klečao na klecalu sa strane, u plaštu i biret na glavi.“

Sjeća se Erman kako se nekada puno molilo u žminjskim obiteljima. Svaku večer molila se krunica. Rane mise zornice održavale su se kontinuirano svakog došašća. Bogumil sagledava ulogu laika, Kristovih svjedoka, kroz prizmu svoga djelovanja i angažmana. „Crkva nije samo od plovani, nego od svih nas. Moramo vjerski dozrijevati, čuti Riječ, tumačenje kvalitetnih ljudi. Samo vjera će nas oslobođiti. To možemo čuti u Crkvi. Čuti i poslušati pastire Crkve. Poći jedan drugomu. Susresti se.“

Bio je Bogumil i prvi laik čitač u župi. Godine 1978. u Žminj dolazi za župnika vlč. Antun Kurelović s kojim Bogumil nastavlja suradnju kroz punih 20 godina, inspiriran i potaknut onom gorljivošću i duhom zajedništva kojega je promicao vlč. Krebel.

Bogumila Ermana, ljubitelja knjige i štampe, od malih nogu uznesilo je i nadahnjivalo poučljivo i pobudno štivo. Šezdesetih godina u Žminj je dolazilo samo glasilo „Blagovijest“. Sjeća se Bogumil prvih brojeva „Glasa koncila“ kao svježeg i novog daha Drugog vatikanskog koncila. U to doba počele su u Žminju izlaziti novine „Živimo kršćanski“. Kao podlistak Kane, 80-ih godina počela je izlaziti „Ladonja“. Bogumil je od samog početka bio vjerni čitalac „Istarske danice“ i „Ladonje.“

Godine 1998. u Žminj dolazi za župnika vlč. Janko Gortan. Iako bolestan, radi više od svojih mogućnosti. Vlč. Gortan je imponirao Bogumilu po ustrajnosti i upornosti. „Godine 2004. prigodom prijenosa mise iz Žminja, Gortan je izjavio, kad su ga pitali hoće li se povući, da će raditi dok bude mogao disati. To se i dogodilo. Nakon devet godina umire takoreći za oltarom“, kaže Erman.

Popisom oživjeti žrtve komunističkog režima

Komisija HBK-a „Iustitia et pax“ uputila je peticiju Vladi i Saboru Republike Hrvatske u povodu Svjetskoga dana ljudskih prava i uoči popisa pučanstva 2011.

Komisija „Iustitia et pax“ Hrvatske biskupske konferencije uputila je peticiju Vladi i Saboru RH u povodu Svjetskog dana ljudskih prava i uoči popisa pučanstva 2011. U peticiji se ponajprije navodi što je ova Komisija činila tijekom posljednjih godina u stvaranju preduvjeta za pomirenje i oproštenje na osnovi istine i pravde te je ukazivala na nepoštivanje temeljne ljudskosti, ali i preporukâ europskih institucija, koje su pozvali države na donošenje konkretnih mjera za demontiranje naslijeđa bivših komunističkih totalitarnih režima, i koje su upozorile na neophodnost međunarodne osude zločina totalitarnih komunističkih režima.

Hrvatski državni Sabor tek je 17 godina nakon prvih demokratskih izbora (1990.) donio Deklaraciju o osudi zločina počinjenih tijekom totalitarnog komunističkog poretka u Hrvatskoj od 1945. do 1990. godine. Ta je izjava ostala samo blijedo verbalno pristajanje uz neke od preporuka rezolucija Vijeća Europe, jer u njoj nije bilo ni odluke o istraživanju zločina pa čak ni o popisu žrtava komunističkog režima. Nije, međutim, bilo ni svijesti o tome da se bez objektivne i suglasne povijesne istine ne mogu odgajati budući naraštaji, niti nepristrano ocjenjivati prošlost i pogubna pošast triju totalitarnih režima - fašizma, nacizma i komunizma, ističe se u peticiji.

Ovu odsutnost političke volje sustavno koriste oni kojima nije do povijesne istine. To smo, na žalost, konstatirali ponovno minulih dana, o 19. obljetnici vukovarske tragedije, jer o sudbini velikog bro-

Biskup Vlado Košić

ja žrtava još uvijek ništa ne znamo. U slučaju tog mučeničkog grada ponovno se nastoji prebacivati odgovornost s napadačâ na žrtve i tako nijekati strašni zločin njegove hirošimizacije i pokolja ranjenika iz vukovarske bolnice.

S druge pak strane, zločini fašizma i nacizma, kao i njihovih saveznika kod nas, bili su obznanjivani i surovo kažnjavani još u vrijeme onoga rata i vladavine trećeg, komunističkog totalitarizma, najčešće bez suda ni suđenja. Žrtve ideološkog komunizma i slijepo nacionalističke osvete nikad nisu bile cijelovito istražene ili popisane, nego se, upravo obratno, o njima nije smjelo ni govoriti.

Popis pučanstva 2011. posljednja je prigoda da se popisu i ustanove prešućene, zatajene i prezrene, silno brojne žrtve komunističkog totalitarizma. Kod triju popisa žrtava II. svjetskog rata, 1946., 1950. i 1964. po službenim uputama SUBNOR-a i Saveznog zavoda za statistiku, nije se popisivalo one koji su u toku Narodnooslobodilačke borbe izgubili život na strani okupatora ili

domaćih izdajnika, jer ih se ne smatra žrtvama rata. Tim ratnim i poratnim žrtvama, najčešće sumarnih likvidacija, režim je zanijekao postojanje. To su bili ljudi, osobe, zabilježene u matricama rođenih, koji su imali obitelj, živjeli i radili, a zatim su, bilo kao civili, bilo kao vojnici, najvećim dijelom unovačeni silom državnih vlasti, netragom nestali u tenkovskim jarcima, rudokopima, kraškim jamama, fajbama... Popis pučanstva 2011. posljednja je mogućnost da se te žrtve ustanove na kako-tako siguran, jedinstven i znanstveni način za cjelinu Republike Hrvatske. Sljedeća bi prigoda bio popis 2021. godine.

Naša Komisija predlaže i očekuje od Vlade i Sabora Republike Hrvatske da ne propuste ovu jedinstvenu priliku da se sve do sada nepopisane i zanijekane žrtve unesu u popis pučanstva. Kako? Na statističarima i demografinama je da iznađu najbolji način, piše u peticiji Komisije „Iustitia et pax“, što ju je u Zagrebu, 7. prosinca, potpisao predsjednik Komisije dr. Vlado Košić, biskup sisački. (L)

Samo slobodne osobe žive i vode k miru

Papa naglašava kako postoji neraskidiv vez između vlastite slobode i poštivanja prava drugih i drukčijih.

Piše Ana CVITAN

Od 1968. godine, kada je papa Pavao VI. uveo obilježavanje Svjetskog dana mira, koji se u Katoličkoj crkvi slavi 1. siječnja, tradicija je da svake godine papa upućuje svoju poruku državnicima i ljudima dobre volje u kojoj poziva na promišljanje o miru i na molitvu za mir.

Ove je godine papa Benedikt XVI. svoju poruku, objavljenu 8. prosinca, naslovio „Vjerska sloboda, put do mira“ u kojoj se osvrnuo na problem vjerske (ne)slobode u društвima diljem svijeta.

Papa je prvotno imao na umu kršćane koji su progonjeni u Aziji, Africi, na Bliskom Istoku i u Svetoj Zemlji, ali je govorio i o važnosti priznavanja jednog od temeljnih ljudskih prava - prava na slobodno isповједanje vlastite vjere, kojeg garantira i Deklaracija Ujedinjenih naroda iz 1948. Vjerska dimenzija čovjeka, kako kaže Papa, ona je na kojoj se temelji univerzalno dobro, društvo okrenuto integralnoj realizaciji čovjeka, do punine, do mira.

Papa također naglašava opasnost svakog vjerskog fundamentalizma i fanatizma, jer se oni suprotstavljaju dostojanstvu osobe koja svoju religioznost prihvata u slobodi. S druge strane, ukazuje i na opasnost laicizma, odnosno nastojanja da se ograniči djelovanje vjernika u javnom životu i u politici. Stoga, i fundamentalizam i laicizam, promoviraju okrnjenu i parcijalnu sliku ljudske osobe, pa tako i društva. Istiće se također u poruci kako su vođe velikih svjetskih religija prvi pozvani na međusobno poštivanje i dijalog u traženju zajedničkog dobra. Religija treba biti čimbenik povezivanja i mira, a ne dijeljenja i sukoba.

Papa Benedikt XVI.

Unatoč mnogim vladnim i nevladnim organizacijama, koje se svakodnevno bore za promicanje temeljnih ljudskih prava, u svijetu i dalje ima progona, diskriminacija, nasilja i netolerancije kojima je uzrok religioznost. Samo je u Indoneziji u 2010. godini izvršeno 49 napada na kršćanske zajednice, zbog čega je indonezijska vlada dala nalog da 8.300 policajaca i vojnika za vrijeme božićnih blagdana budu raspoređeni u blizini crkava te pokušaju spriječiti moguće napade. U nekim dijelovima te zemlje zabranjeno je u crkvi slaviti božićna bogoslužja. Na filipinskom otoku Jolo u bombaškom je napadu za vrijeme božićne jutarnje mise ranjeno sedmero ljudi, a na Badnjak u Nigeriji, u gradu Jos, u bombaškim je atentatima ubijeno 20 osoba, a sedmero teško ranjeno.

Usvojoj poruci Papa skreće pozornost i na prikrivene i lukavije oblike nepoštivanja vjerske slobode u zemljama na Zapadu, koje se očituju u nijekanju povijesti ili pak vjerskih simbola. Takvim se istupima mržnje i predrasuda nijeće društveni

pluralizam, koji je temelj za izgradnju stabilnog društva. Naglašava, također, kako postoji neraskidiv vez između vlastite slobode i poštivanja prava drugih i drukčijih. Dok se zalažemo za slobodu isповједanja naše kršćanske vjere, pozvani smo prihvati i upoznavati vjerske zajednice drugih svjetskih religija.

Papina poruka za Svjetski dan mira je poziv i nama, ne da budemo samo tolerantni (što bi značilo da samo podnosimo), već da budemo otvoreni za prihvaćanje drugih i različitih, te da im dopuštamo da i u našim sredinama žive svoju vjeru slobodno, na međusobno obogaćivanje.

Papa ističe da je mir rezultat procesa čišćenja te kulturnog, moralnog i duhovnog napretka svake osobe i naroda, gdje se dostojanstvo ljudske osobe poštuje do punine. I pravo na isповједanje vlastite vjere, jedno je od segmenta tog dostojanstva. Čovjekova duhovna dimenzija je možda njegova najintimnija stvarnost i kao takva treba biti zaštićena od svakog oblika prisile ili nijekanja. Samo slobodne osobe žive i vode k miru.

Sakralna arhitektura u novom sjaju

U Vrsaru obnovljene crkve Sv. Antuna Padovanskog i Sv. Andrije, te tradicija hodočašća ribara u crkvici Sv. Jurja na istoimenom otoku.

Piše Gordana KRIZMAN

Zalaganjem župnika Lina Zohila sakralna arhitektura Vrsara tijekom 2010. godine zablijesnula je novim sjajem. U prigodi blagdana Sv. Antuna Padovanskog, u lipnju, inaugurirana je obnovljena crkvica Sv. Antuna. Biskup Ivan Milovan blagoslovio je u studenom zavjetnu crkvicu Sv. Andrije u nazročnosti vjernika, ribara i općinskih predstavnika.

Vrsarski zvonik čeka zvona. Treba spomenuti i dva veća prethodna zahvata: izgradnju zvonika 1989. godine, te temeljitu obnovu crkvice Sv. Jurja na istoimenom otoku u vrsarskom akvatoriju 1996. godine. Na zvoniku još uvijek nisu postavljena zvona, no s obzirom na sustavnost obnoviteljskog zamaha vlc. Zohila, očekuje se da će se uskoro i to dogoditi.

Usto, na inicijativu župnika, a u suradnji s općinskim čelništvom, 23. travnja, o blagdanu Sv. Jurja, obnovljena je drevna tradicija hodočašća ribarskim brodicama i služenja mise na otoku.

Dvije crkvice vrsarskih bratovština. Prigodom blagoslova crkvica Sv. Antuna i Sv. Andrije o njihovu značaju govorio je mr. Ivan Milotić.

Mr. Ivan Milotić kaže da je vrsarska župa imala tek jednu crkvu smještenu unutar zidina, ali i brojne crkve u podgrađu te na poljima. I crkva Sv. Antuna Padovanskog i Sv. Andrije bile su bratovštinska zdanja. „Sveti Anton je crkvica iz 1656. godine podignuta u elegantnom gradskom slogu mletačke renesanse, a Sveti Andrija je nešto mlađe, tipično poljsko i težačko zdanje.

Crkva sv. Andrije prije i nakon temeljite obnove

ru I. svjetskog rata rekvirirano u ratne svrhe i rastopljeno“, napominje mr. Milotić.

Obnoviti i obilježiti sakralna zdanja. Kod lokve Fabian nalazila se crkva Sv. Petra, koja se spominje 1260. Na njezinu je mjestu u 20. st. podignuta današnja grobljanska crkva. Na preslicu ove crkve nedavno je postavljen zvono. „U arhivskoj građi čitamo o dvjema nepostojećim vrsarskim crkvama. Mala poljska crkva Sv. Martina nalazila se na istočnom ulazu u Vrsar, oko 1 km od naselja. Spominje se 1540., a njezino ruševino kamenje iskorišteno je nakon II. svjetskog rata za gradnju ceste prema Gradini. Bilo bi vrijedno obnoviti ovaj kršćanski znamen koji je svojim položajem u starini otvarao vrata Vrsara. U vrsarskom polju spominje se crkva Sv. Sabe, u mjesnom nazivlju Sveti Šaba. Njezini se ostaci još uvijek mogu pronaći. Bilo bi vrijedno natpisom zabilježiti njezino postojanje“, kaže mr. Ivan Milotić.

Skladna crkvica Sv. Antuna. Nakon obnove Sv. Antuna, tijekom istraživanja župnog arhiva, pronađeni su kipovi s njezina baroknog oltara za koje se smatralo da su izgubljeni. „Obnovom je vraćen stari sjaj elegantnoj zidogradnji te crkve i portalu na kojem je klesarskim biljegom naznačeno vrijeme podizanja – 1656. godina. Pogled na lopicom sakrivenu i izbliza neuočljivu malu preslicu, na koju je nekoć bilo postavljeno zvono (izliveno 1657. godine), otkriva još jedan zadatak: izliti iznova malo zvono kao zamjenu za izvorno koje je u viho-

Sveta betlehemska noć pod istarskim nebom

Žive jaslice su uobičajeno uprizorene u Gračišću uz sudjelovanje 130 osoba, a po prvi put i unutar zidina Sv. Lovreča Pazenatičkog u čemu je sudjelovalo stotinjak osoba.

Žive jaslice u Gračišću ove su godine okupile velik broj posjetitelja iz Istre. Pred crkvom Blažene Djevice Marije na Placu, Josip i Marija krenuli su ulicama do štalice u kojoj se rodio Isus. Bili su to Nenad i Aleana Mijandrušić i njihov sinčić Luka.

U ovoj božićnoj priči sudjelovalo je 130 kostimiranih osoba svih uzrasta odjevenih u likove iz Biblije. U tri uprizorenja (posljednje na Bogoavljenje) mnogobrojni posjetitelji mogli su se nakratko vratiti u daleku prošlost, u Betlehem, u vrijeme Isusova rođenja prije 2010 godina, čije je običaje i ambijent Gračišće vrlo zorno prikazalo. Scenografiju je prilagodio Alen Bažon.

U Sv. Lovreču Pazenatičkom ove su godine po prvi put uprizorene žive jaslice. Ideju o izvedbi dao je Ivan Banić, a u ostvarenju, uz petnaestak mještana, pomagao mu je Adrijano Radovčić. Sredstva za izra-

Nenad i Aleana Mijandrušić i njihov sinčić Luka

du kostima donirale su brojne obitelji i tvrtka Kamen Pazin, a tri kralja je opremio Ranč barba Tone iz Manjadvorci.

Jaslice u Sv. Lovreču

U uprizorenju svete noći sudjelovalo je stotinjak osoba, među kojima su bili članovi KUD-a iz Sv. Lovreča, mješoviti pjevački zbor „Mendula“ iz Vrsara i pjevački zbor mladih iz Eufrazijeve bazilike u Poreču.

Prvo uprizorenje unutar starogradskih zidina, koje je trajalo oko tri sata, bilo je 19. prosinca po hladnom i snježnom vremenu uz nazočnost većeg broja posjetitelja. Na drugom uprizorenju, 2. siječnja, okupilo se između dvije i tri tisuće ljudi i nadmašilo sva očekivanja organizatora. Treće izdanje živih jaslica održano je 6. siječnja na veliku radost sudionika i mnogobrojnih posjetitelja. (L)

Ohrabrenje narodu i kršćanskim obiteljima

Sveti Otac boravit će u Zagrebu u subotu i nedjelju, 4. i 5. lipnja 2011., a geslo pohoda je „Zajedno u Kristu“.

Hrvatska biskupska konferencija i državni odbor za pripremu i praćenje pohoda svetoga oca Benedikta XVI. Republici Hrvatskoj priopćili su u prosincu program apostolskoga putovanja pape Benedikta XVI. Republići Hrvatskoj.

Sveti Otac boravit će u Zagrebu u subotu i nedjelju, 4. i 5. lipnja 2011., a geslo pohoda je „Zajedno u Kristu“.

Nakon svečanog dočeka u zagrebačkoj zračnoj luci Papa će se susresti s predsjednikom Republike Hrvatske dr. Ivom Josipovićem u njegovu uredu na Pantovčaku i predsjednicom Vlade Jadrankom Kosom u Apostolskoj nuncijaturi.

U Hrvatskom narodnom kazalištu Papa će se susresti s predstavnicima kulture, akademske zajednice, poduzetnika, civilnoga društva, politike, diplomatskog zbora te s poglavarima vjerskih zajednica.

Na kraju prvoga dana Papa će biti na molitvenom bdjenju s mladima na središnjem zagrebačkom Trgu bana Jelačića.

Središnja točka pastirskoga pohoda Hrvatskoj bit će svečano euharistijsko slavlje u povodu Nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji koje će papa Benedikt XVI. predvoditi u nedjelju, 5. lipnja, na zagrebačkom Hipodromu. Nakon mise Papa će predmoliti molitvu Kraljice neba i iz Zagreba u svom uobičajenom nedjeljnom podnevnom obraćanju, uputiti poruku vjernicima diljem svijeta.

U U nedjelju popodne Papa će u zagrebačkoj katedrali predvoditi molitvu Večernje u zajedništvu s biskupima, svećenicima, redovnicima, redovnicama, bogoslovima i sjemeništarcima. Potom će se pomoliti na grobu blaženoga kardinala Alojzija Stepinca. (L)

Teološko-pastoralni tjedan

ZAGREB „Novi govor vjere kao odgovor na potrebe suvremenog čovjeka“ tema je 51. teološko-pastoralnog tjedna koji će se održati od 25. do 27. siječnja u Međubiskupijskom sjemeništu u Zagrebu.

Teološko-pastoralni tjedan znanstveni je i pastoralni skup teologa u promišljanju nad aktualnim temama koje dotiču život Crkve, s ciljem trajne izobrazbe i usavršavanja nositelja raznih službi i poslanja u Crkvi. Organizator je zagrebački Katolički bogoslovni fakultet. (L)

Katehetska zimska škola

ZAGREB Oko 550 vjeroučiteljica i vjeroučitelja u osnovnim školama sudjelovalo je na trodnevnoj Katehetskoj zimskoj školi u Zagrebu početkom siječnja. U sklopu godišnje trajne izobrazbe vjeroučitelja bila je tema „Vjeronauk u društvenom i humanističkom području suvremene škole“.

Ravnatelj agencije za odgoj i obrazovanje Vinko Filipović istaknuo je bitnu formativnu ulogu vjeronauka u školi, kao i odgovornost koju u tom smislu na poseban način imaju vjeroučitelji. Predstojnik Nacionalnog katehetskog ureda HBK-a dr. Ivica Pažin istaknuo je kako je Božja riječ „svakako izvor i nadahnuc u vjeronaučnoj nastavi“, jer se u njoj „nalazi sav sadržaj vjeronauka, ali i sadržaj života vjeroučitelja.“

Predsjednik Vijeća HBK za katehizaciju đakovačko-osječki pomoćni biskup Đuro Hranić istaknuo je: „Vjeronaučna nastava je istodobno svjedočanstvo i navještaj, riječ i djelo, poučavanje i poticaj na ostvarivanje poučenoga sadržaja, a školski vjeroučitelj... služi Riječi kako bi ona ponovno na razumljiv način progovorila svojim konkretnim adresatima, bila od njih shvaćena i kako bi se ponovno utjelovila i zasvjetila u njihovu životu“. (L)

Katolici prigrlili anglikance

Londonski pomoćni biskup Alan Hopes izjavio je da se do Uskrsa očekuje prelazak još pedeset anglikanskih svećenika i nekoliko tisuća vjernika. Razlog prelazaka na katoličanstvo je protivljenje ređenju žena za biskupe.

Ivan Broadhurst

Andrew Burnham

Keith Newton

Trojica nekadašnjih anglikanskih biskupa - Ivan Broadhurst, Keith Newton i Andrew Burnham - primili su na Novu godinu u westminsterskoj katedrali svetu pričest i ušli u puno zajedništvo Katoličke crkve. Očekuje se da će biti i zaređeni za katoličke svećenike. U prelasku na katoličanstvo slijede ih i njihove supruge.

Riječ je o prvoj skupini anglikanskih biskupa koji su nakon dokumenta pape Benedikta XVI. iz studenoga 2009. napustili dotadašnju zajednicu. Tada je Papa konstitucijom Anglicanorum Coetus odredio način slobodnog prelaska anglikanaca, koji bi pritom zadržali neke svoje vjerske tradicije.

I stoga dana u Katoličku crkvu prešle su i tri anglikanske redovnice. Londonski pomoćni biskup Alan Hopes, također nekadašnji anglikanac, izjavio je da se do Uskrsa očekuje prelazak još pedeset anglikanskih svećenika i nekoliko tisuća vjernika. Razlog prelazaka na katoličanstvo je protivljenje ređenju žena za biskupe.

Za nove članove Katoličke crkve u Engleskoj trebao bi se uskoro osnovati i posebni ordinarijat, a o čemu svjedoči i izjava nadbiskupa Vincenta Nicholasa da je Crkva u tu svrhu osigurala oko 290 tisuća eura.

Lani u studenome Katolička crkva Engleske i Walesa priopćila je da je pet anglikanskih biskupa odlučilo prijeći u Katoličku crkvu: trojica aktivnih i dvojica umirovljenih biskupa. Ovo je prvi ovakav prijelaz po shemi koju je odobrio papa Benedikt XVI., koja dozvoljava anglikancima da postanu katolici i da pritom zadrže sve aspekte svoga dosadašnjega vjerskog nasljeđa.

Kanterburški nadbiskup Rowan Williams, duhovni vođa Anglikanske crkve, tada je kazao da žali zbog odlaska biskupa, ali da im također želi da nastave svoj život u vjeri u Katoličkoj crkvi.

Odluka petorice biskupa izravna je posljedica odluke Sinode Anglikanske crkve, održane 2008., da dozvoli zaređivanje

žena za biskupa. Članovi opće sinode, nakon žestoke rasprave između konzervativaca i liberala, glasovanjem su odlučili kako će i žene moći biti imenovane na biskupsku dužnost. Odluka je slijedila 15 godina nakon što je Anglikanska crkva počela zaređivati svećenice. Sveti Stolica je tada komentirala da to „znači prekid s apostolskom tradicijom koje su se držale sve crkve od prvoga milenija“.

Papa Benedikt XVI. neosporno čini dobre i plodonosne poteze u odnosu na vjernike u Velikoj Britaniji. On je drugi papa koji je lani posjetio Veliku Britaniju poslije rascjepa. Prije njega učinio je to 1982. papa Ivan Pavao II. Tijekom svoga trodnevnog boravka u Engleskoj, Škotskoj i Wallesu, papa Benedikt XVI. beatificirao je 19. rujna u Birmingamu kardinala Johna Henryja Newmanna (1801.-1890.), koji je također prešao s anglikanske na katoličku vjeru. Njegova beatifikacija bila je prva u Velikoj Britaniji poslije 500 godina. (L)

Pravilna prehrana djece

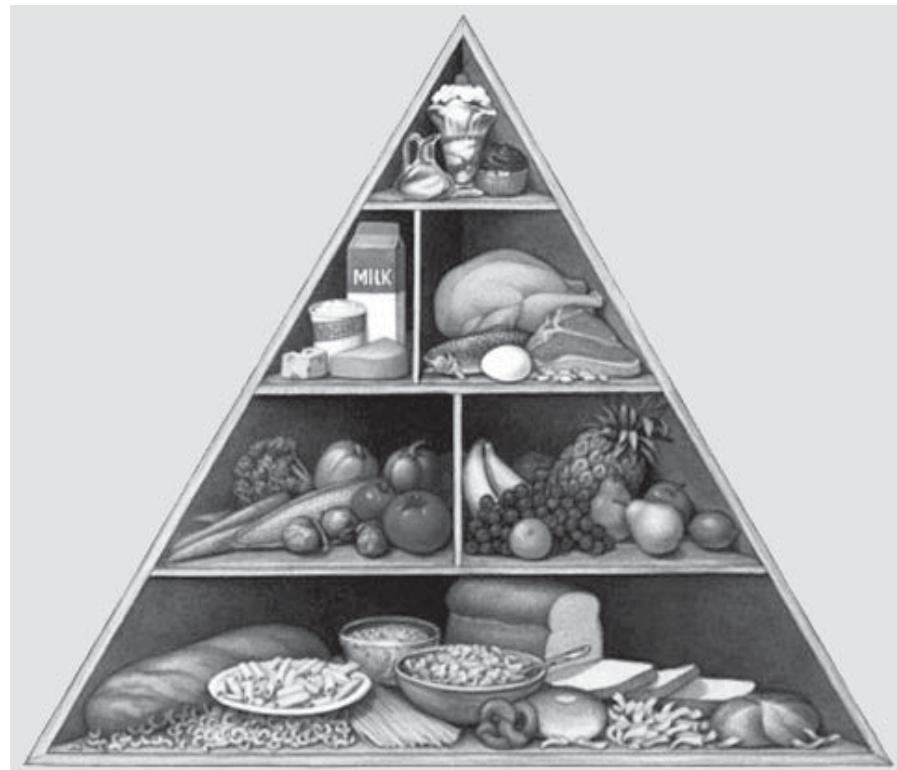
Pravilna prehrana zadovoljava potrebu organizma za dnevnim unosom energije i dovoljnom količinom prehrambenih i zaštitnih tvari.

Piše dr. Ivona MOČINIĆ, pedijatrica

U nekoliko milijuna godina postojanja čovjeka kao vrste, prehrana je uvijek bila presudan element opstanka i važan čimbenik njegove evolucije u biološkom i kulturnom smislu. Zdrava je prehrana osnova svekolike brige za djecu. Zdravo dijete koje izrasta u zdravog odraslog čovjeka, cilj je svakog roditelja. Pravilna prehrana zadovoljava potrebu organizma za dnevnim unosom energije i dovoljnom količinom prehrambenih i zaštitnih tvari, koje su neophodne za održavanje fizioloških funkcija organizma i zdravlja. Rastuća spoznaja o povezanosti današnje prehrane s pojmom nekih bolesti u kasnijoj dobi, kao što su šećerna bolest, pretilost, alergijske bolesti, srčane bolesti, povišen tlak i maligne bolesti, zahtijeva preventivne mjere već u najranijoj dobi.

Hranom nazivamo sve što čovjek unosi iz okoline kao gradivo (gradivo tvar) ili gorivo (izvor energije), a služi održavanju života, rastu, obnavljanju organa i tjelesnim aktivnostima.

Ljudski organizam za svoje potrebe crpi iz hrane njezine osnovne sastojke - hranjive tvari. To su: bjelančevine, masti, ugljikohidrati, vitamini, minerali i oligoelementi. Zbog svog univerzalnog značenja za život, voda se ubraja u hranu. Ostatna vlakna (celuloza, pektin), koja su najčešće neprobavljiv dio hrane, također se ubrajaju u osnovne sastojke hrane. Bjelančevine su potrebne za izgradnju i održavanje mišića, krvi, kože, kosti i ostalih tkiva i organa tijela. Ugljikohidrati i masti osiguravaju energiju, neke vrste masti koriste se za izgradnju pojedinih tkiva

Piramida prehrane

i za iskorištanje vitamina. Višak se odlaže u tijelu u obliku masti. Vitamini i minerali neophodni su za pravilan rad organizma i održavanje zdravlja. Sudjeluju u izgradnji tkiva i organa - kalcij i fosfor u Zubima i kostima, a željezo u krvnim stanicama. Voda čini više od 50 % mase tijela, zato je treba uzimati u dovoljnim količinama.

Hрана je dostupna u obliku pojedinih namirница, koje dijelimo u šest skupina:

1. mljeko i mlijecne prerađevine (sir, jogurt, vrhnje i dr.), koje su glavni izvor bjelančevina i kalcija

2. meso, riba i jaja važan su izvor

bjelančevina, željeza i vitamina B12

3. voće i povrće kao izvor vitamina C i drugih vitamina, minerala i ostalih vlakana

4. žitarice i njihove prerađevine izvor su ugljikohidrata i vitamina skupine B, osim vitamina B12

5. masnoće (maslac, margarin, razna ulja, majoneza) i slatkiši (šećer, džem i marmelada, med, kolači, puding i sl.) najvažniji su izvor masti i energije

6. pića (bezalkoholna) kao izvor vode u organizmu.

Ćakule pod ladonjon

ZVANE: Vred je pasalo tih trideset lit, pretelo moj, ud kad je zaša prvi broj naše Ladonje.

JOŽE: Je, na viru, kumpare. Kako da je učera bilo. Pasiva vrime, pasiva...

ZVANE: Vna vela, krošnata ladonja iz Gradine resila je i širila je svoje grane na prvoj strani prvega broja Ladonje.

JOŽE: Znaš da je još živa tajsta ladonja. Hita žvige, mladice kako jedanbot. Bristi su se zatrlj, ma ladonje su ustale u naših misti, na naših placah. Lipo se domislil kako su se pod ladonjon poli crikvu skupjali naši muži, naši stari. Spominjali bi se kako je jedanbot bilo, povidevali bi si novitale, konsiljali i dogovarali se. Stali bi se potle maše eli najveć u anguštu, za velih teplina, kad je bilo najmanje dela u kampanji. Skupila bi se kumpanija pak bi znali zaigrati triju, hititi brišulu, trišete, zdrmalj moru.

ZVANE: Vero je bilo ugodno u debelen hladu ladonje dokle bi pirkala maještral i ublaživa sparinu litnjega dana. Stariji bi čakulali a čap dice bi okolo njih škakja i igra. Sela su bila puna dice, vele fameje pune života.

JOŽE: Sve su to kumpanjale naše vele ladonje. I zdurale...

ZVANE: Zdurale su i naše foje Ladonja cilih trideset lit. Zafalit morem dobren čoviku i veliken vizijonaru Tonetu Heku ki je konce drža u svojih rukah i štabelo upravlja z kormilon te barke.

JOŽE: Nisu je naudili vitri, šijuni ni tempurali pasanih vremena...

ZVANE: Njigova deviza bila je: Crikva i društvo, i sve u pravoj miri i viri.

JOŽE: Razum i srce u ravnoteži.

ZVANE: Nastavlja je Tone vnu brazdu koju je započeo naš biskup Dobril, nastavlja Laginja, Mandić, Spinčić, Milanović...

JOŽE: Uđoprst svaken čoviku. Noge na zemiji, pogled zgoron, ma vajk na svome i vajk svoj!

ZVANE: E, da! To su bile prave naše korenike i narodnjaki.

JOŽE: Onor je i štimanca nastaviti tu brazdu. Pod tih granama širiti svoje grane.

ZVANE: Danas je novinarstvo na niskih granah, more se čuti svaki dan.

JOŽE: Jušto za to, triba zdurati i svon vojon – srcen i razuman – naprid resti iz svojih korenih.

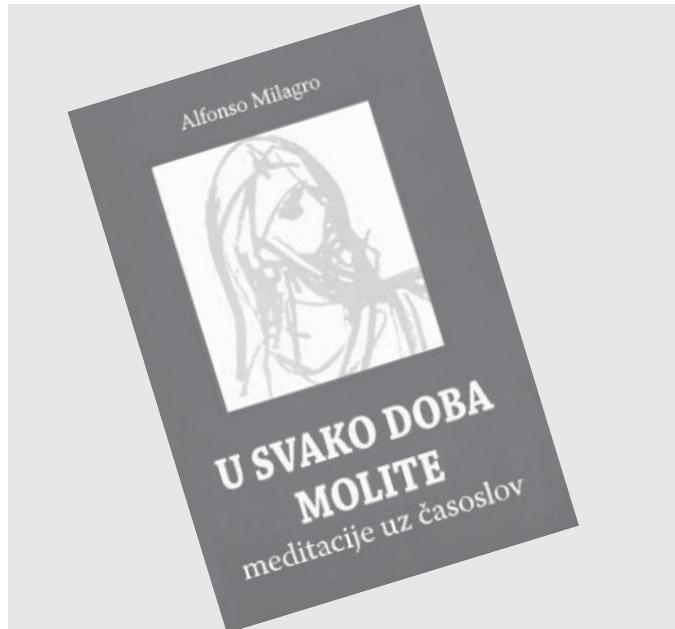
ZVANE: Iz tvojih ustih u Božje uši!

JOŽE: Pretelo, gremo ča delati.

ZVANE: Dovidova, zrman!

JOŽE: Pozdravi doma.

U svako doba molite, meditacije uz časoslov

U izdanju nakladničke kuće „Josip Turčinović“ iz Pazina, 2010. godine izašlo je treće izdanje knjige Alfonsa Milagroa „U svako doba molite“ u prijevodu Alfonsa Orlića. Naslov izvornika je „Meditando con la liturgia de las horas“, Editorial Claretiana, Lima 1360-Buenos Aires, 1976.

Za predstavljanje ove izuzetno vrijedne knjige i kao poticaj da ju čitatelji uzmu u ruke poslužit ćemo se riječima fra Bernardina Škunca, koji je napisao predgovor hrvatskom izdanju:

Našem crkvenom općinstvu dajemo u ruke meditacije Alfonsa Milagra, misionara klaretinaca, poznatog duhovnog pisca iz Argentine. Meditacije nam dolaze iz dalekog latinoameričkog duhovnog podneblja, ali očituju istu ljudsku i vjerničku težnju: životu vjere dati dublju dimenziju; otvoriti ga Bogu i svakodnevici. Meditacije idu u red temeljnih vježbi za čovjekov duhovni put. A. Milagro upravo iz samog sadržaja Časoslova - himana, psalama, čitanja, molitava – otkriva dubinu i ljepotu, i sru surremenost molitve Crkve preko časoslova. Vodeći računa o užurbanom ritmu života današnjeg čovjeka-vjernika, A. Milagro je izabrao oblik vrlo sažetih i jednostavnih, gotovo poetski pisanih poticaja.

Toplo preporučamo ovu knjigu iz najnovijih izdanja Josipa Turčinovića. (L)

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIĆ d.o.o., Pazin, narudžbe tel. 052/ 624 342

Prodavaonice: * PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/ 621 082

* PULA, Danteov trg 1, tel. 052/ 216 498

Foto: M. Rumenič

Kaldirski kolejani po tradiciji, koju je obnovio vlč. Atilije Krajcar, uoči Bogojavljenja, kolejanjem od kuće do kuće, čestitali su župljanim Božić i Novu godinu. Pohod je počeo u župnoj crkvi Sv. Ivana Krstitelja u kojoj je vlč. Gracijano Živolić blagoslovio vodu.

Pohod, na čelu s betlehemskom zvijezdom i sa sveta tri kralja: Gašparom (Ivan Štefanić), Melkiorom (Marčelo Štefanić) i Baltazarom (Željko Bertoša), potrajan je do jutarnjih sati. Domaćini su ih darivali vinom, jajima, kobasicama i kolačima. (L)

Želeći obilje
Božjeg blagoslova u 2011.
svim poznanicima,
uz zahvalu za upućene mi čestitke,
a u nemogućnosti da svima odgovorim pojedinačno,
to činim na ovaj način.

Ante Tonči Jukopila, oprtaljsko završki župnik

Sljedeći broj Ladonje izlazi 13. veljače